

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Почетком новембра у Бачкој Тополи одржани први српско-мађарски саветодавни дани из области пензијско-инвалидског осигурања

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0-24h: 0700/017-017
по цени локалног
позива
или: 011/30-60-680

ЕТАПА КА ЗАКЉУЧЕЊУ НОВЕ КОНВЕНЦИЈЕ

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:
Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**
Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:
Булевар уметности бр. 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:
011/2017-437
факс: 2017-437

**РЕДАКЦИЈА ЗА
ВОЈВОДИНУ:**
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:
Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:
011/2017-437

Рукописи и фотографије
се не враћају.
Електронско издање:
www.pio.rs/glasosiguranika

Према једном поузданом страном истраживању, запослени који су задовољни својим послом су чак два пута продуктивнији од својих колега који то нису. Задовољни запослени ће чак пет пута чешће остајати дуже на послу, до десет пута мање ће узимати боловање и три пута боље остваривати пословне циљеве него њихове колеге које су послом незадовољне.

У истраживању сајта poslovi.infostud.com о томе каква је ситуација у Србији и колико послодавци брину о задовољству својих радника, у коме је учествовало око хиљаду запослених, чак 59 одсто њих навело је да су у већој мери задовољни на свом радном месту – а сваки трећи од

добре нефинансијске бенефите попут обука, службеног телефона, аутомобила и других.

Четвртина анкетираних се ипак сложила да упркос ниским платама имају добре бенефиције на радном месту, док је свега 20 одсто испитаних задовољно и финансијским и нефинансијским вредновањем свог радног места.

Колико су задовољни запослени у Србији

њих изјавио је да воли посао који тренутно ради. С друге стране, око 30 одсто испитаника није задовољно послом али другог избора немају, а сваки десети је чак изузетно незадовољан.

Као што се могло и очекивати, најзадовољнији су они који раде у вишем менаџменту – 36 одсто њих је у потпуности задовољно послом који обавља, док највећи број запослених који су изјавили да су незадовољни послом и фирмом ради на нижим и почетним позицијама.

Велика већина запослених, њих чак 90 одсто, навела је да има одличан однос са колегама. Тако се, рецимо, многи друже и ван радног времена, а половина запослених може да се похвали и чињеницом да су колеге спремне да им помогну на послу ако затреба.

Добар део анкетираних такође је изјавио да има подршку надређеног: више од трећине запослених сматра да надређени брине о свом тиму, док скоро половина њих има подршку шефа у одређеним ситуацијама.

С друге стране, запослени у Србији најчешће нису задовољни финансијским, али и нефинансијским вредновањем свог радног места. Скоро половина испитаника сматра да плате нису довољно високе за количину посла који свакодневно обављају, а они уједно немају ни

И док већина испитаника има прилику за напредовање, тек 30 одсто њих може напредовати на основу доброг рада и труда. Четвртина анкетираних је рекла да се у њиховој фирми може напредовати само уколико сте блиски са надређеним, док 35 одсто запослених уопште нема могућност за напредовање.

Скоро половина учесника истраживања изјавила је да бенефиције које имају на радном месту врло позитивно утичу на њихову продуктивност, док на остале, дакле већину, бенефиције не утичу много или чак уопште не утичу. Ипак, разлог за то вероватно лежи у чињеници да четвртина анкетираних бенефиције и нема, а они који их имају најчешће наводе оне основне: накнаду за путне трошкове, обуке и усавршавања, мобилни телефон за личну употребу и бесплатно пиће.

Интересантно је напоменути да се бенефиције разликују и у односу на пол, те мушкарци у већем проценту од жена добијају аутомобил за личну употребу, бонусе и награде, имају флексибилно радно време и мобилни телефон, односно лаптоп за личну употребу, док даме чешће добијају плаћене неке здравствене услуге, као и попусте при куповини робе и услуга.

Припремила В. Анастасијевић

У БАЧКОЈ ТОПОЛИ ОДРЖАНИ ПРВИ СРПСКО-МАЂАРСКИ САВЕТОДАВНИ ДАНИ У ОБЛАСТИ ПИО

Етапа ка закључењу нове конвенције

Осигураници и корисници права са пребивалиштем у Србији, који су осим у нашој земљи радили или још раде у Републици Мађарској имали су први пут прилику да, 5. и 6. новембра, у просторијама Службе Филијале РФ ПИО Суботица у Бачкој Тополи, у непосредној комуникацији са стручњацима из

је Александра Банић, саветник директора Републичког фонда ПИО.

Милан Нешић, руководилац Групе за примену међународних уговора у области ПИО Завода за социјално осигурање, подсетио је да је Завод био иницијатор одржавања оваквих интернационалних дана разго-

Др Јудит Солтец Чабане, Игор Башанец и Јожеф Вајда

рање из Будимпеште одбио захтев за остваривање сразмерног дела инвалидске пензије. Др Јудит Солтец Чабане из пензијског фонда Мађарске омогућила му је да на лицу места поднесе жалбу на решење мађарског носиоца социјалног осигурања.

– Презадовољан сам одговором, све сам разумео, и сада очекујем и писани одговор из Мађарске. Ово је супер, јер досад нисам знао коме да се обратим, сматрам да је овакав начин рада веома користан и очекујем да ће се та пракса наставити – рекао је Јожеф Вајда.

Задовољан је био и Ласло Фекете, 68-годишњи пензионер из Фекетића, који се такође већ намерио да отпутује у Мађарску, јер је шест и по година радио у Чонграду и досад није поднео захтев за остваривање права на сразмеран део мађарске пензије. Добио је одговор да ће то право моћи да оствари и да ће му се пензије исплатити шест месеци уназад.

Дамир Богдан, помоћник начелника Одељења за ПИО по међународним споразумима у Дирекцији ПФ, помогао је мађарским колегама да реше недоумице у неким предметима.

– Ови разговори су једна од етапа ка закључивању новог споразума, који је формално-правно и технички већ израђен и чека се његова ратификација у оба парламента. Споразум ће омогућити да се скрати сада-

шња дуготрајна процедура до доношења решења, а осигураници и корисници ће брже и једноставније остваривати своја права – истакао је Богдан.

Роберт Кечкеш из мађарског фонда објаснио је да је од 450 до 470 захтева, колико се годишње поднесе у Мађарској на основу споразума између наших држава, између пет и десет одсто потребно решавати кроз непосреднију комуникацију са колегама из Србије због сложености поступка.

Дејан Максимовић, из Одељења за ПИО применом међународних споразума у Дирекцији ПФ, нагласио је да је добра страна ових разговора и боље међусобно упознавање са колегама из Мађарске, што ће им убудуће омогућити бржу и непосреднију комуникацију у поступку решавања захтева клијената.

Маја Глончак, директорка Филијале РФ ПИО Суботица, оценила је да су сви заинтересовани корисници услуга пензијских фондова који су дошли на ове разговоре добили квалитетну информацију, јер им је Фонд ПИО обезбедио наше најквалитетније кадрове и стручњаке. Према мишљењу свих учесника саветовања, Служба у Бачкој Тополи, на челу са Миленом Узелац, била је одличан домаћин првих Међународних саветодавних дана Србије и Мађарске.

Мирослав Мектеровић

Учесници дана разговора у Бачкој Тополи

пензијских фондова две државе, потраже конкретне одговоре и правне савете о ономе што их интересује.

– Све је функционисало како треба, организација ових дана разговора са представницима институција социјалног осигурања Републике Србије и Републике Мађарске у Бачкој Тополи била је одлична, у датом времену и датим околностима. Уочљиво је да је био мањи број странака у односу на дане разговора које смо досад реализовали са пензијским фондovima Немачке, Аустрије и Хрватске. Међутим, имајући у виду да први пут организујемо овакав догађај са мађарским колегама, и да је то само један од сегмената шире сарадње коју је Завод за социјално осигурање Републике Србије договорио са мађарском страном у циљу скорије ратификације новог споразума (важећи датира од 1958. године), утисци су добри – оценила

вора, током којих су разјашњавана спорна питања која су се јављала у примени споразума, и пружана правна помоћ нашим грађанима са оствареним стажом осигурања у другим државама.

– Очекујемо да ће се и са Републиком Мађарском разговори и комплетна активност на примени споразума у наредном периоду подићи на виши ниво. Првобитна замисао била је да се ови дани разговора одрже у Суботици, али су због објективних околности одржани у Бачкој Тополи, и мислим да су у датим условима добро организовани, и да су људи који су дошли добили адекватне савете и отишли задовољни – рекао је Нешић.

То је потврдио и Јожеф Вајда, инвалидски пензионер из Кањиже, који се већ спремао да путује у Мађарску да би се информисао о разлозима зашто му је Завод за социјално осигу-

Промене услова за стицање права на старосну пензију код осигураника којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем и, с тим у вези, снижавање опште старосне границе, у изменама Закона о пензијском и инвалидском осигурању из 2010. године (примена од 1. јануара 2011) односе се на повећање потребних година проведених на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем за снижавање старосне границе за по једну годину.

У Филијали за град Београд Фонда ПИО прецизирају ово поштравање Закона: ста-

једну годину (на пример, ако неко има степен увећања 12/15 када је потребно четири године проведене на тим радним местима, а осигураник има две године или, рецимо, три године и 11 месеци, те се године не би узеле у обзир јер нема потребне четири).

Треба рећи и то да иако је осигураник остварио бенефицирани стаж пре 15, 20 година, стаж му се обрачунава према важећем Закону.

Одредба члана 42. Закона о ПИО наводи категорије запослених који раде на пословима на којима се стаж осигурања рачуна са

рачуна са увећаним трајањем. Сви ови услови морају бити испуњени кумулативно.

Законом о ПИО, објашњавају у Филијали, предвиђена је поступност повећања старосне границе са 53 на 55 година живота, повећање потребног навршеног стажа осигурања са 20 на 25 година стажа осигурања и потребних година проведених на местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем са 10 на 15 година, у периоду од 2011. до 2022. године, тако да осигураник у 2013. треба да има најмање 53 године и шест месеци живота и 21 годину стажа осигурања,

од чега најмање 11 година ефективно проведених на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем. У 2014. треба да има најмање 53 године и осам месеци живота и 21 годину и четири месеца стажа осигурања, од чега најмање 11 година и четири месеца ефективно проведених на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем.

Остали полицијски службеници који раде на радним местима, односно пословима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, којима престаје право на запослење пре испуњења општих услова за стицање права на старосну пензију, стичу право на старосну пензију уколико су навршили најмање 60 година живота и 25 година стажа осигурања, од чега најмање 15 година на радним местима на којима се стаж

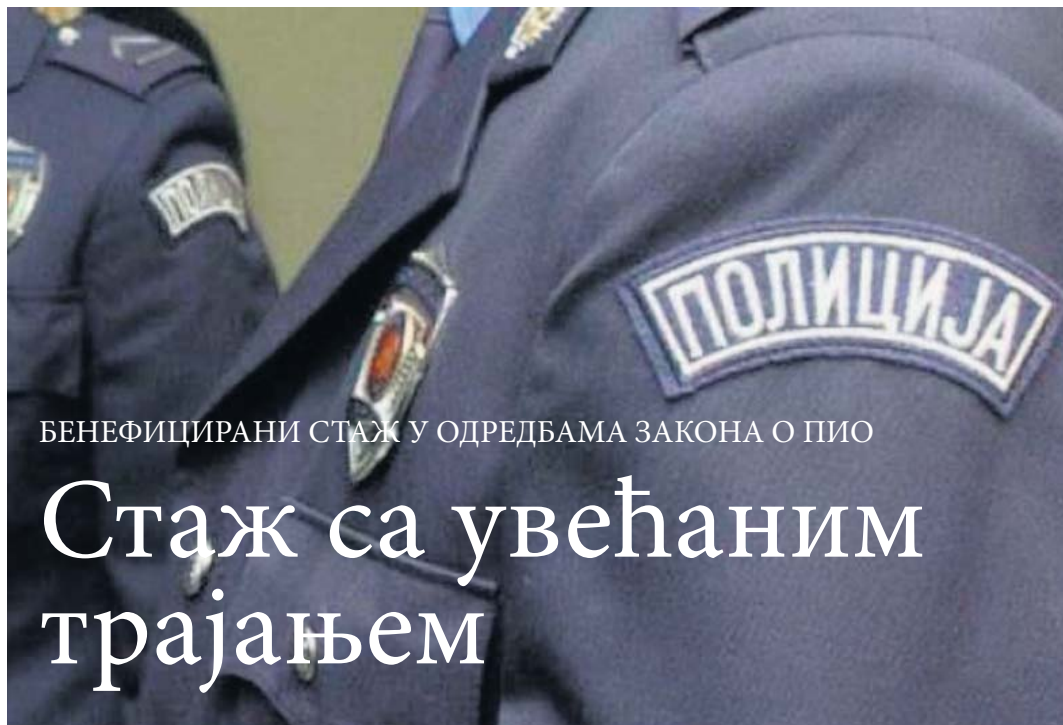
осигурања рачуна са увећаним трајањем.

Прелазном нормом Закона о изменама и допунама Закона о ПИО из 2010. године утврђена је поступност у повећању старосне границе са 55 на 60 година живота (од 2011. до 2017. године повећава се за четири месеца годишње, а од 2017. до 2022. за шест месеци годишње).

Од 1. јануара 2012. године у примени је одредба која се односи на неке категорије професионалних војних лица. Предвиђено је да професионално војно лице – подофицир и официр до чина пуковника стиче право на старосну пензију кад наврши 40 година пензијског стажа и најмање 53 године живота, а официр до чина пуковника кад наврши 40 година пензијског стажа и најмање 54 године живота.

У Београдској филијали Фонда ПИО напомињу да Закон предвиђа још један изузетак – полицијски службеници припадници специјалних јединица полиције, припадници Безбедносно-информативне агенције, Војнобезбедносно-информативне агенције који раде на посебно сложеним специфичним, односно оперативним пословима, стичу право на старосну пензију кад наврше најмање 53 године живота и 20 година ефективно проведених на тим пословима.

Ј. Оцић

БЕНЕФИЦИРАНИ СТАЖ У ОДРЕДБАМА ЗАКОНА О ПИО

Стаж са увећаним трајањем

росна граница се снижава за по једну годину за сваких пет година (раније за сваке три године) проведених на радном месту, односно послу на коме се ефективно проведених 12 рачуна као 14 месеци стажа осигурања; за сваке четири године (раније за сваке две године и шест месеци) проведене на послу на коме се ефективно проведених 12 рачуна као 15 месеци стажа осигурања; за сваке три године (раније за сваке две) проведене на радном месту на коме се 12 месеци рачуна као 16 месеци стажа осигурања. За радна места на којима се 12 месеци рачуна као 18 месеци стажа осигурања (рудари, пилоти, балерине) нема измена, тј. код њих је и даље снижавање старосне границе за по једну годину за сваку једну годину и шест месеци проведених на тим пословима.

У београдској филијали РФ ПИО напомињу да уколико осигураник ради на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, услов у погледу потребног броја година проведених на таквим радним местима за снижавање старосне границе за једну годину значи да се не рачунају све године које су у распону до прописаног услова за снижавање старосне границе за

увећаним трајањем, а то су: полицијски службеници – униформисана овлашћена службена лица и полицијски службеници који раде на посебно сложеним, специфичним, односно оперативним пословима; запослени у Министарству спољних послова који раде на пословима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем; припадници Безбедносно-информативне агенције, припадници Војнобезбедносно-информативне агенције и Војнообавештајне агенције; запослени у Управи за извршење кривичних санкција који раде на пословима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем; овлашћена службена лица Пореске полиције у смислу прописа о пореској администрацији; професионална војна лица (на њих се примењује од 1. 1. 2012), и остали полицијски службеници који раде на радним местима, односно пословима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем.

Ови осигураници, осим осталих полицијских службеника, стичу право на старосну пензију ако имају навршених најмање 55 година живота и 25 година стажа осигурања, од чега најмање 15 година ефективно проведених на радним местима на којима се стаж осигурања

САРАДЊА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И КРАЉЕВИНЕ ШВЕДСКЕ НА РЕФОРМИ ДРЖАВНЕ УПРАВЕ

У пројекту и Фонд ПИО

У Влади Србије је 13. новембра потписан споразум у оквиру пројекта „Поддршка реформи државне управе у Србији од 2010. до 2013. године“, који Министарство правде и државне управе Владе Републике Србије реализује у сарадњи са Амбасадом Краљевине Шведске у Србији, а уз подршку Шведског института за јавну управу (SIPU International). Реализација овог пројекта финансира се из средстава Пројектног фонда за институционални развој (ПРОФИД).

У оквиру „Поддршке реформи државне управе у Србији од 2010. до 2013. године“, одобрено је још шест пројеката укупне вредности 164.774 евра, чији су носиоци Министарство правде и државне управе, Министарство природних ресурса, рударства и просторног планирања, Министарство регионалног развоја и локалне самоуправе, као и Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање и Агенција за привредне регистре.

Поред представника Министарства правде и државне управе и Шведског института за јавну управу, потписници остала четири споразума били су представници институција којима су средства намењена.

Изражавајући задовољство што у име Шведског института за јавну управу присуствује потписивању, Бјорн Бенгсон је рекао да су сви пројекти пажљиво одабрани, прилагођени српским оквирима, и засновани на међународним примерима најбоље праксе.

Драгана Калиновић, директорка Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, захвалила је донаторима и Влади Републике Србије што су пројектом омогућили Фонду ПИО да активно учествује у реформи јавних институција. Пројекат за који се Фонд кандидовао, а то је електронска размена података са земљама у којима су грађани Србије остваривали радни однос те могу да остварују права из пензијског и инвалидског осигурања, умногоме

ће убрзати основну делатност Фонда, односно остваривање тих права. Управо је сегмент електронске размене са другим земљама са којима Србија има потписане споразуме о социјалном осигурању и недостајао Фонду. Драгана Калиновић је изразила увереност да ће се реализацијом пројекта убрзати најмање за 40 одсто остваривање права из ПИО грађанима који су радили у земљама ван Србије.

Ј. Оцић

ЗАВРШНА СВЕЧАНОСТ У УГЦБ – ДОМ БЕЖАНИЈСКА КОСА

Треће доба је стваралачко

Дом Бежанијска коса је 5. и 6. новембра свечано обележио крај октобра, месеца солидарности са старијима. Завршну прославу је отворила директорка Установе Сузана

Сузана Мишић

Мишић, која је изразила задовољство због учешћа корисника у бројним активностима и сталног потврђивања њихове креативности. Захваљујући свима који су учествовали и подржали обележавање месеца старих, Сузана Мишић је истакла да је треће доба доба када човек може да сумира све шта је радио и посвети се ономе за шта некада није имао времена.

Она је рекла да је овогодишње обележавање месеца октобра показало да у старијим годинама не само да може да се ствара, него да и плодови тог стваралаштва могу да се пласирају на најбољи могући начин.

У дводневном програму који су организовали Дневни центри и клубови Установе Геронтолошки центар Београд сумирани су резултати корисника из различитих активности које је Установа организовала током месеца посвећеног старијим особама, али и у току целе године. У склопу завршног програма и изложбе радова корисника прика-

зане су и рукотворине различитих група и радионица.

На продајној изложби радова корисника могла се видети ручно израђена одећа и обућа за бебе, бројни употребни и декоративни предмети, фотографија „Осмех трећег доба“, као и напици по оригиналним рецептурама из домаће радности. Манифестацију је употпунио и културно-уметнички програм у коме је наступила 21 певачка група из клубова и домова Геронтолошког центра Београд.

Ј. Оцић

РАЗГОВОР СА ЈАБЛАНОМ ОБРАДОВИЋЕМ, ДИРЕКТОРОМ ФОНДА СОЛИДАРНОСТИ

Фонд нема новца за све

За раднике којима предузећа у стечају дугују плату једина шанса да дођу до својих зарада су исплате преко Фонда солидарности, али ни тамо нема новца за све којима су послодавци остали дужни

Из буџета Србије ове године за Фонд солидарности обезбеђено је 508 милиона динара. На рачун Фонда месечно се из буџета слива по 42 милиона и тако се омогућава исплата радницима са позитивним решењима, односно онима за које је утврђено да имају право на исплату из Фонда солидарности.

– Проблем је, међутим, ове године настао јер за септембар уопште нисмо добили уобичајену траншу од 42 милиона, односно новац из буџета није пренет на наш рачун. Тако смо остали без тих пара којима је требало исплатити око 300 радника са правоснажним решењима. Они су остали без плата, и то по трећи пут: први пут им послодавац није платио оно што су зарадили, други пут им из стечајне масе када је фирма отишла у стечај нису исплаћене њихове зараде и сада, ево, трећи пут држава опет није уплатила новац који је требало да им покрије бар тих девет последњих плата пре

Да подсетимо...

Фонд солидарности основан је 2005. године. Финансира се из буџета Србије, а право на наплату неисплаћених зарада, према законској регулативи, има радник који је у фирми радио на дан покретања стечајног поступка или у периоду за који се остварују права утврђена Законом о раду. Исплата из Фонда односи се на девет месеци пре покретања стечајног поступка, или на годину у којој је стечај покренут. Право на исплату радници имају по пет основа: неисплаћене зараде (девет месеци пре стечаја), неискоришћеног годишњег одмора у тој години, отпремнине за одлазак у пензију (уколико су се те године стекли услови за то), по основу судске одлуке о штети и по основу неисплаћених доприноса за социјална давања.

проглашења стечаја. На наше инсистирање да сазнамо о чему се ради добили смо информацију да је реч о мерама штедње које спроводи Влада и да су због тога смањени и трошкови нас запослених у Фонду солидарности. Упутили смо захтев надлежном Министарству да се исправи грешка и ова неправда учињена радницима и још чекамо одговор. Уколико буде позитиван, ми ћемо у најкраћем могућем року исплатити тих 300 радника који су у септембру били на листи исплате из Фонда – објашњава за наш лист Јаблан Обрадовић, директор Фонда солидарности.

Иначе, октобарска транша од 42 милиона динара на време је уплаћена на рачун Фонда и радници који су у овом месецу били на реду за исплату добили су свој новац.

– До краја године очекујемо још две редовне транше, за новембар и децембар, од укупно 84 милиона динара. Овим новцем ће бити исплаћено још око 400 радника и тиме ћемо за ову годину број исплаћених радника заокружити на четири и по хиља-

ше од милијарде динара да би сви они који имају право на исплату из Фонда и добили свој новац. С обзиром на наш систем рада, који је потпуно аутоматизован тако да се захтеви обрађују и решавају у дану, исплата се пролонгира само због недостатка новца. Једино када су најновији захтеви у питању дешава се да се поједини преносе у наредну годину због некомплетне документације. То је, додуше, мањи број, који зависи од сте-

Јаблан Обрадовић

де. Наиме, до септембра је око 4.100 радника добило позитивна решења и сви они који су имали на то право добили су новац из Фонда солидарности. Уколико би нам била пребачена и 42 милиона за септембар, било би исплаћено и тих 300 радника који су тада остали без уплате, а укупан број оних који су обештећени из Фонда солидарности био би 4.800 радника – наводи директор Обрадовић.

Тренутно у Фонду солидарности има око 10.500 радничких захтева за исплату, али је реално очекивати да око три и по хиљаде буде решено на други начин, а не преко ФС (из стечајне масе одлуком суда).

– Очекујемо да ће ипак око седам хиљада радничких захтева бити пренето у следећу годину јер неће бити новца за њихову исплату. Сви који имају законско право на исплату из Фонда, а средства им нису уплаћена, треба да знају да је то само због недостатка пара. Морам да кажем да стално недостаје ви-

чајне управе и законских одредби о вођењу стечајног поступка. Нама радник мора да преда захтев за исплату у року од 15 дана од проглашења стечаја у предузећу у коме је био запослен и није примао плату, тако да ми прихватимо захтев и документа којима радник у том моменту располаже, али стечајни поступак иде својим током и поједина документа могу да нам буду достављена тек када се тај поступак оконча. Пошто смо ми у Фонду увек на страни радника, документацију комплетирамо онако како се тај поступак одвија, али захтев се решава тек када сва потребна документа стигну до нас. Морам да нагласим да је код нас велика пажња посвећена законитом и брзом решавању захтева радника и да Фонд солидарности, са свега 20 запослених, правовремено решава све радничке захтеве, без обзира на то колико их има – истиче Јаблан Обрадовић, директор Фонда солидарности.

Весна Анастасијевић

Образовање ускладити са потребама привреде

Унија послодаваца Србије, у сарадњи са Савезом самосталних синдиката Србије и УГС Независност, а уз подршку SOLIDAR Suisse, недавно је реализовала истраживање „Бољи услови за запошљавање младих“, чији су резултати представљени на трибини у Новом Саду. Испитаници су углавном били они на вишим позицијама у привредним организацијама, руководиоци у службама људских ресурса или власници фирми, и млади из Београда, Ниша и Новог Сада. Истраживање су подржали НСЗ и Министарство омладине и спорта, а према речима Станка Крстина, председника Уније послодаваца Војводине, циљ је био добити одговор на питање шта се може поправити у запошљавању младих у Србији (од којих је сваки други незапослен) и који су то бољи услови за њихово запошљавање.

– Проблем незапослености је генерални проблем нашег друштва који највише погађа младе, а отварање нових радних места је начин да тај проблем превазиђемо, и то је оно на чему ради Унија послодаваца, заједно са социјалним партнерима из синдиката и Владе Србије. Најпре на стварању бољег пословног амбијента за привлачење нових инвестиција и инвеститора, који ће отвара-

ти радна места за све структуре незапослених, па и за младе. На основу истраживања намеће се закључак да је образовање потребно више ускладити са потребама привреде и тржишта рада, односно млади би

његовим речима, истраживање је показало да послодавци након пријема радника у радни однос морају да их обучавају за одређене послове. Обуке трају од два до 18 месеци, најдуже на пословима информационих технологија и електротехнике.

Представници синдиката говорили су о проблему сиве економије и о томе да се кроз флексибилно запошљавање мало младих прима у стални радни однос, да су им зараде ниже него осталима, злоупотреба се прековремени рад, а све чешће је и привилеговано запошљавање.

Љиљана Павловић из УПС-а, координатор пројекта „Бољи услови за запошљавање младих“, истакла је да је главна препорука овог истраживања да се питањима

запошљавања младих не може бавити само једно министарство, већ је то питање за све учеснике на тржишту рада.

Горан Сечујски, члан Градског већа за привреду Новог Сада, у том смислу је најавио да ће Нови Сад кроз програм стручне праксе запослити око 50 младих људи у наредних година дана, а биће отворен и конкурс за samozapošljavanje на коме ће се одобрвати до 300.000 динара за оне који покрећу приватан бизнис у одређеним делатностима.

Мирослав Мектеровић

требало да имају више практичне наставе током школовања – рекао је Станко Крстин и предложио да се предмет „предузетништво“ уведе у наставни програм у средњим школама.

Драгољуб Рајић, директор Уније послодаваца Србије, навео је податак из истраживања да су послодавци оценили да око 62 одсто младих до 30 година има одређена стручна знања и шире компетенције, али када треба да их примене у практичном окружењу, тај проценат знатно пада. Према

САРАДЊА СССС И УГС НЕЗАВИСНОСТ

Заједнички наступи синдиката

На заједничкој конференцији за новинаре Савеза самосталних синдиката Србије и УГС Независност, одржаној 30. октобра, речено је да су најављени Закон о раду који предлаже Влада Србије и економске мере које погађају све запослене, приморали ова два синдиката да убудуће иступају заједно. Наступи руководства две репрезентативне синдикалне централе у Србији тицаће се пре свега измена и допуна Зако-

на о раду и најављених измена других системских закона. Два синдиката ће убудуће усаглашавати ставове око економских мера Владе, као и око питања у вези са преговорима о прикључењу Србије Европској унији.

Председник СССС, Љубисав Орбовић, указао је да се припрема закон који ће бити неповољан за раднике, за грађане Србије и оне који би требало у блиској будућности да се запо-

сле. Додао је да то није закон о флексибилности запошљавања, него закон о флексибилности отпуштања, који говори о томе да у будућности, какав год радник био, више нико неће бити

сигуран на свом радном месту.

Председник УГС Независност, Бранислав Чанак, оценио је да се предлогом закона о раду држава удаљава од европских вредности.

Ј. Оцић

Покрет за бригу о старијима 65+

Свечаним отварањем изложбе „Стари нису ствари“ у галерији Културног центра Београда 9. новембра је почела хуманитарна кампања Фонда Б92 „65+ Покрет за бригу о старијима“, чији је циљ збрињавање најстаријих грађана у нашој земљи.

Изложба је трајала до 13. новембра, а њена поставка била је несвакидашња, јер су експонати заправо били људи, смештени у рамове за слике, који су посетиоцима причали своје животне приче, показујући на тај начин управо то – да стари нису ствари.

Агенција „Leo Burnett“ је као партнер Фонда Б92 осмислила кампању „Покрет 65+“, а цела ова акција добила је снажну подршку државе и невладиног сектора.

У првој фази акције „Покрет 65+“ прикупљаће се средства за финансирање помоћи у кући, затим за набавку хране и огрева, као и најпотребнијег медицинског материјала.

Грађани Србије могу се укључити у ову хуманитарну акцију слањем СМС поруке на број 1651, чиме ће аутоматски поклонати 100 динара.

Сервис за пензионере у Суботици

Геронтолошки центар Суботица покренуо је акцију која треба да олакша живот пензионерима, члановима геронтолошких клубова и корисницима сервиса Нега и помоћ у кући који живе у сеоским домаћинствима.

Пројекат „Сеоски домаћин“ почео је 1. новембра и трајаће најмање четири месеца. За сада су запослена четири мушкарца на пет месеци који ће помагати најстаријим суграђанима, а с обзиром на велико интересовање пројекат има тенденцију да постане стална услуга службе Отворена заштита при ГЦ Суботица.

Пројекат је фокусиран на приградске месне заједнице, где живе претежно старији људи који не могу сами да обављају теже фи-

зичке послове, или нису у могућности да за то плате неког другог. Услуге су бесплатне, а запослени ће спремати дворишта и помоћне просторије, косити траву, сећи живу ограду, скупљати лишће, чистити снег и радити сличне послове. Заинтересовани могу да се јаве и путем мејла, затим на суботички телефон Отворене заштите 024/555-050, или да лично дођу у Жарка Зрењанина 16. Пројекат покрива приградске месне заједнице: Мала Босна, Бајмок, Палић, Хајдуково, Ђурђин, Стари Жедник, Нови Жедник, Келебија и Зорка.

„Сеоског домаћина“ финансира АП Војводина, Покрајински секретаријат за здравство, социјалну политику и демографију.

Крагујевац: четрдесето такмичење металаца Србије

Крагујевачка фабрика „Застава камини“ била је, од 1. до 3. новембра, домаћин јубиларног 40. Радно-производног такмичења металаца Србије, на коме је учествовало 75 такмичара из тринаест градова. Најбољи српски мајстори металске струке такмичили су се за машинама у

дисциплинама металоглодач, металобрусач равно и округло, металостругар, РЕЛ, ТИГ, МАГ и гасно заваривање.

Свеукупни победник 40. такмичења металаца је Милија Јоковић, металостругар из Ваљаонице бакра „Севојно“. Он је добио награду од петнаест хиљада динара

и украсни бајонет, поклон крагујевачке фабрике „Застава оружје“.

Међу такмичарима је ове године била и једна дама, радница Фабрике каблова из Јагодине, а ван конкуренције на такмичењу су учествовала и шесторица средњошколаца из машинских школа у Србији.

Сајам „Инвестекспо“ у Новом Саду

Сајам инвестиција и некретнина „Инвестекспо 2013“, намењен промоцији инвестиционих могућности у Србији, одржан је од 29. до 31. октобра на Новосадском сајму. Учесници сајма су страним и домаћим инвеститорима представили привредне потенцијале локалних самоуправа из којих долазе: инфраструктурне капацитете, индустријске и радне зоне, научне и технолошке паркове, бизнис инкубаторе, изградњу туристичких капацитета, изградњу спортских центара и објеката и реконструкцију постојећих привредних капацитета.

Град Нови Сад је добио прву награду за најбољи сајамски наступ, а градска управа је на сајму представила слободне локације у власништву града спремне за продају, и нове подстицаје који се нуде инвеститорима. Наиме, инвеститорима су омогућена знатна умањења накнаде за уређење грађевинског земљишта за улагања у производном сектору и области информационо-комуникационих технологија које могу бити предмет међународне трговине.

Усклађивање пензија и новчаних накнада

Пензије и новчане накнаде су од 1. октобра 2013. године усклађене за 0,5 одсто, како је и предвиђено Законом о допуни Закона о ПИО.

Након усклађивања, највиши износ пензија за категорију запослених, укључујући и професионална војна лица, пензионере самосталних делатности и пољопривредне је 115.012,22 динара.

Најнижи износ пензија за категорију запослених, укључујући и професионална војна лица и пензионере самосталних делатности је 13.221,90 динара, док је за категорију пољопривредника износ најниже пензије 10.394,76 динара.

Висина новчане накнаде за туђу помоћ и негу, за све категорије, износи 15.827,12 динара и усклађује се на исти начин као и пензије. Ова исплата није условљена висином других примања.

Висина новчане накнаде за телесно оштећење одређује се, у зависности од утврђеног процента телесног оштећења (од 30 до 100 посто), од основа утврђеног прописима и усклађује се на исти начин као и пензије. Основ за њено одређивање износи 6.594,46 динара.

Вредност општег бода, који је битан елемент прве пензије, а који се заједно са пензијама и новчаним накнадама усклађује за 0,5 одсто, износи 712,15 динара.

Исплата усклађених октобарских пензија почела је, по редоследу исплате, у новембру.

Исплата пензија

Исплата првог дела октобарских примања пензионерима из категорије запослених почела је 9. новембра.

Пензионери самосталних делатности примили су целе октобарске пензије 2. новембра, а војни и пољопривредни пензионери 6. новембра.

Рума: помоћ најсиромашнијима

Пензионери из Руме са примањима између 15.000 и 18.000 динара добили су од локалне самоуправе по 4.000 динара помоћи. Већина од 984 пензионера са најнижим примањима већ је примила новац, а за преосталих 276 помоћ ће стићи када отворе сопствени жиро рачун и доставе га румском Центру за социјални рад.

Палилула: бесплатно пливање и биоскоп за пензионере

Под покровитељством београдске општине Палилула крајем октобра почеле су две акције намењене пензионерима. Понедељком, уторком и средом, у термину од 10 до 11 часова, најстарији Палилулци моћи ће бесплатно да иду на пливање на базен Ташмајдан, а ова акција трајаће све до почетка летње сезоне.

Градска општина Палилула је, поред тога, пензионерима обезбедила и беспла-

тан биоскоп. Наиме, у Установи културе Палилула сваке среде у 12 часова за најстарије становнике ове општине одржаваће се бесплатне пројекције филмова, уз служење топлог чаја. Избор филмова, као и термин њиховог приказивања изабрали су сами пензионери путем спроведене анкете. Прва филмска пројекција одржана је 25. октобра, а пензионери ће у филмовима моћи да уживају до краја године.

Ратификована конвенција СЕ о спречавању насиља у породици

Скупштина Србије усвојила је 31. октобра Закон о потврђивању Конвенције Савета Европе (СЕ) о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици и тиме је Србија постала шеста земља чланица СЕ која је потврдила овај међународни споразум, и трећа у региону, уз Црну Гору и Албанију. Влада Србије је Планом за 2013. годину предвидела покретање поступка потврђивања наведеног инструмента СЕ у Скупштини, ради увођења у национално законодавство решења из Конвенције која регулишу ефикаснији и квалитетнији одговор на појаву насиља над женама. Једно од њих је и издавање хитних налога за помоћ жртвама насиља, који

обухватају и децу, посебно децу сведоке насиља.

Конвенција предвиђа процедуре као што су – процене ризика и управљање ризиком, хитне мере заштите, правна помоћ... Овај документ наглашава и принципе једнакости и недискриминације, дужности страна уговорница да у потпуној посвећености приступе изради родно осетљивих политика уз сарадњу са удружењима грађана и цивилним друштвом. Захтева се и рад на превенцији насиља над женама и насиља у породици, заштитним мерама и подршци у формирању сигурних кућа, успостављању СОС телефонских линија и специјализованих услуга подршке.

Лондонски сајам туризма

На Сајму туризма у Лондону, одржаном почетком новембра, учествовала је и Туристичка организација Србије, која је промови-

сала главне теме на међународном тржишту за 2014. годину – „Lifestyle Serbia“ и „Србија памти“, којом се обележава 100 година од избијања Првог светског рата. Поред ТОС-а на штанду наше земље учествовале су туристичке организације Београда, Војводине, Новог Сада, Ниша, као и неколико организатора путовања из Србије.

Сајам туризма у Лондону посетило је око 50.000 професионалаца и представника туристичке индустрије, а на овогодишњој смотри учествовало је око 5.000 излагача из 184 земље.

За првих девет месеци ове године Србију је посетило 17.384 туриста из Велике Британије, што представља повећање од 6,5 одсто у односу на исти период прошле године.

У СУСРЕТ 3. ДЕЦЕМБРУ, МЕЂУНАРОДНОМ ДАНУ ИНВАЛИДА

Прилагодити законе

Основни задатак Савеза инвалида рада је да током целе године настоји да на све начине помогне својим члановима и обавести их о правима и могућностима које им се пружају

Заштита права и здравствена заштита инвалида морала би да буде континуирана брига током целе године, каже за наш лист Божидар Цекић, председник Савеза инвалида рада, члан Савета Владе Србије и Већа самосталних синдиката.

– Није проблем ни у прописима, последњих година донето је више закона који посредно или непосредно утичу на живот и рад инвалида, али је проблем што се они не спроводе доследно у пракси. Зато сматрам да је неопходно брже мењање прописа уз активнију улогу државе у том процесу. Више пажње мора да буде посвећено овој категорији људи који су често у тешком материјалном положају. Наша земља активно учествује у раду на нацрту Конвенције УН о правима особа са инвалидитетом. У међувремену је 40 земаља у свету усвојило законе о забрани дискриминације особа са инвалидитетом и једнаким могућностима за њих као и за све остале људе. Веома је важно и правовремено и тачно информисање оних на које се ти прописи односе: да на време и потпуно буду обавеште-

ни о својим правима. Зато ми стално радимо на информисању својих чланова, тако да је и ове године одржано десет округлих столова широм земље – у Алексинцу, Крагујевцу, Књажевцу, Мајданпеку, Бољевцу, Београду, Аранђеловцу и Бору – истиче наш саговорник.

Када је о законима реч, Божидар Цекић је учествовао у припремама за израду новог предлога Закона о раду и Закона о здравственој заштити. Ипак, за организацију на чијем је челу и за њено чланство најважније је да ови закони буду усклађени са Законом о дискриминацији особа са инвалидитетом.

– Заштита права и здравствена заштита инвалида рада и особа са инвалидитетом не сме се помињати само једном годишње, већ је то посао који се обавља непрекидно и ми као организација то и настојимо да радимо. Треба рећи и то да је међу пензионерима који примају мање од 15.000 динара месечно највише управо инвалида рада јер они имају за око трећину мање пензије од старосних пензионера пошто немају пун радни стаж. Морам да нагласим да они нису у тој категорији својом вољом или

Божидар Цекић

кривицом, да велика већина, више од 90 одсто инвалида рада свакодневно користи и по неколико врста лекова које често немају чиме да плате јер су им пензије минималне. Зато ми као Савез стално настојимо да организације инвалида рада „уђу“ у финансијске планове свих институција: од државних до локалне самоуправе, да би за своје чланове обезбедили бар неку помоћ – истакао је Божидар Цекић, председник Савеза инвалида рада Србије.

Због свега наведеног основни задатак СИР је да током целе године настоји да на све начине помогне својим члановима и обавести их о правима и могућностима које им се пружају. **Весна Анастасијевић**

У УДРУЖЕЊУ ПЕНЗИОНЕРА ГРАДА НОВОГ САДА

Обука за рад на рачунарима

Удружење пензионера града Новог Сада почело је са реализацијом пројекта обуке за рад на рачунарима за своје чланове, под називом „Прозор у свет“. Уз финансијску подршку Градске управе за социјалну и дечју заштиту, прва група пензионера почела је да учи основе рада на рачунару.

Ово удружење настоји да својим члановима понуди нове услуге у складу са потребама њихове генерације. Како су пензионери углавном недовољно информатички обучени, а вољни су да стичу нова знања, у Удружењу су одлучили да почну са обуком на рачунарима.

Драган Мискин, члан Удружења и водитељ програма обуке, истакао је да постоји велико интересовање за овај курс, и да су

до краја године већ сва места попуњена.

– Уз помоћ Градске управе набили смо опрему и почели са

радом. Тридесет два полазника у осам блок часова, уторком и четвртом, учиће о практичној примени интернета, претражи-

вању и добијању информација, читању електронских новина, слању мејлова, о друштвеним мрежама и играма, као и о комуникацији путем скајпа – нагласио је Мискин.

Жожеф Ач, један од полазника обуке, рекао је да очекује да ће овде научити основе рада на рачунару, а затим ће се и усавршавати.

– Две године сам у пензији и иако сам радио у просвети, нисам научио да користим рачунар, па ето сад имам прилику. Код куће имам и рачунар и лаптоп, па након почетне обуке желим да наставим да усавршавам информатичко знање – нагласио је Ач.

Чланови који заврше обуку моћи ће бесплатно да користе рачунаре у просторијама Удружења. **Драган Корач**

Месец посвећен трећем добу

Месец октобар у Старој Пазови обележили су „Октобарски дани солидарности са старијим људима“. Ова манифестација одржана је четврти пут заредом са циљем да подстиче породичну, суседску и грађанску солидарност са старијима, као и да промовише вредности активног старења. Програм је осмислила и припремила Мирјана Соколовић, социјални радник у Центру за социјални рад општине Стара Пазова.

Надежда Сатарић (прва здесна)

– Октобарске дане солидарности са старијим људима организовао је Центар за социјални рад под покровитељством општине Стара Пазова. У оквиру Центра налази се Служба за кућну негу и помоћ у кући са Клубом за стара и одрасла лица, чији су запослени реализовали овај програм. Ми смо ову манифестацију припремили за наше старије суграђане желећи да промовишемо значај активног старења, као и да им пружимо прилику да уживају

у неким културним садржајима, које они из финансијских и бројних других разлога не могу себи да приуште. Поред тога, хтели смо да утичемо и на то да средина више размишља о њима, макар током овог једног месеца у години – каже за „Глас осигураника“ Мирјана Соколовић.

За кориснике који нису могли сами да дођу, Центар је обезбедио превоз. У Клубу за дневни боравак, где се цео програм одржавао, посетиоци су прве вечери уживали

у Фениковом поселу посвећеном старењу и старијима, чији су домаћини, поред осталих, били Јелица Деспот, председница Друштва за афирмацију инвалида Феникс, новинар, уредник и водитељ емисије „Прозори душе“, и познати певач Беки Бекић. Мр Радмила Пеција Урошевић представила је своју књигу „Бонтон старења“, а током Октобарских дана солидарности представио се и Књижевни клуб „Мирослав Антић“ из Инђије. Једно вече било је посвећено јубилеју – 120 година од рођења Милоша Црњанског и 80 година од његовог боравака код Словака у Старој Пазови. Славица Андрејевић и чланови градског хора били су домаћини музичке вечери „Године су пролазиле“, а манифестација је завршена 31. октобра предавањем на тему „Активни у трећем добу – зашто и на који начин старији и особе са инвалидитетом треба да буду активни“, које је одржала мр Надежда Сатарић из хуманитарне организације Amity – снага пријатељства. Поред предавања, старијима су подељени и пакети, донација Међународног клуба жена. **В. Кадиф**

БЕСПЛАТНА РАЧУНАРСКА ОБУКА У ПОЖАРЕВАЧКОЈ БИБЛИОТЕЦИ

Свет компјутера за пензионере и незапослене

Народна библиотека „Илија М. Петровић“ у Пожаревцу почела је 30. септембра да спроводи бесплатну рачунарску обуку намењену пензионерима и незапосленима. Обука под називом „Упознајте се са виртуелним светом рачунара – информатичко описмењавање“ прилагођена је апсолутним почетницима, а воде је библиотекарке Рената Минић и Катарина Бели.

– Интересовање и одзив грађана су били заиста велики, али смо због просторних капацитета морали да ограничимо пријављивање. Више од 70 полазника, од којих осамдесет одсто чине пензионери, распоредили смо по групама све до краја јануара. Будући да имамо на располагању само четири рачунара, групе чине по четири полазника. Часови се одржавају понедељком, средом и петком од 10 до 11 и од 12 до 13 часова, дакле имамо по две групе дневно, а курс траје две недеље – објашњава Рената Минић.

Полазници током обуке имају прилику да науче основе рада на рачунару и неке основне функције као што су чување података на рачунару или на неком од преносивих уређаја, затим слање мејлова и претраживање интернета, као и коришћење неких од бесплатних услуга које се могу наћи на интернету, као што су бројне друштвене мреже попут фејсбука и твитера, скидање музике и филмова итд.

Пензионери и незапослени, како кажу у пожаревачкој библиотеци, иако имају жељу да овладају новим технологијама, због лоше финансијске ситуације често нису у могућности да себи приуште курсеве које школе рачунара организују. Због тога јавне библиотеке, које теже да буду савремени информациони центри, треба да омогуће свим грађанима да равноправно са другим корисницима могу да користе савремену технологију.

– Полазници су заиста одуше-

вљени, пре свега због тога што је неко одвојио време специјално за њих и наравно зато што је обука бесплатна, што је у ово тешко време посебно важно. За потребе ове обуке направили смо и приручник у коме су кроз шест лекција сажето описане основе рада на рачунару, да би нашим полазницима учење било што лакше – каже Рената Минић.

С обзиром на велики број за-

интересованих, након завршетка овог циклуса обука, од пролећа је у плану формирање нових група.

У време експанзије нових технологија сигурно је да у сваком граду постоји потреба за пројектима ове врсте, а пожаревачка библиотека је добар пример да и поред ограничених капацитета уз добру вољу много тога може да се учини.

Весна Кадиф

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ГРАДА НИША ОБЕЛЕЖИЛО 67. ГОДИШЊИЦУ

Пензија није милостиња

Поводом 67 година постојања, Удружење пензионера града Ниша одржало је пригодну свечаност и саветовање у чијем раду је учествовало више од 150 пензионера из целе Србије. Саветовању су присуствовали и представници Савеза пензионера Србије и Министарства рада, запошљавања и социјалне политике, а говорило се о питањима актуелним за најстарију популацију, али и о недавној посети ММФ-а нашој земљи. Мирољуб Станковић, председник нишког Удружења пензионера, подсетио је да у овом граду има 63.000 пензионера од којих 36 одсто прима пензије ниже од 18.000 динара, што значи да једва састављају „крај с крајем“.

– Ми водимо рачуна о пензионерима, помажемо им на различите начине и то тражимо од свих државних органа и институција. Много је болесних који највећи део пензије потроше на лекове, а ту су и деца и унуци, пошто пензионери често издржавају и по две генерације у свом окружењу – нагласио је Станковић.

О проблемима пензионера говорио је и Ђуро Перић, заме-

ник председника Савеза пензионера Србије. Он је рекао да су проблеми велики због тога што

је то многољудна популација, има их више од 1.750.000.

– Структура ове популације је различита. Имамо много пензионера са ниским примањима јер око 35 одсто прима помоћ четири пута годишње по 4.000 динара. То су пензионери са примањима мањим од 15.000 динара, што значи

да је реч о угроженој популацији. То је нарочито карактеристично за 15.000 пољопривредних пен-

зионера, који имају најнижа примања – истакао је Перић.

Учесницима саветовања обратио се и Драги Видојевић, државни секретар у Министарству рада, запошљавања и социјалне политике.

– Морам да кажем да ММФ није имао ни један специфичан

захтев који се тиче реформе пензијског система. Свако ко говори о пензијском систему мора да зна да је то један озбиљан алат државе и политике којим се обезбеђује социјални мир и сигурност на дуже стазе. Просечна пензионерска породица у Србији има два члана и живи од просечне пензије од 24.000 динара и ту нема више простора за смањење. Око милион људи има пензију испод просека. Народски речено, сада смо у ситуацији када имамо суву дреновину у којој је пола капи воде и нема се више шта исцедити. Пензија није социјала и милостиња државе, то је лична имовина и стечено зарађено право сваког пензионера, па свако ко говори о пензији мора прво да пође од тога – нагласио је Видојевић.

Са саветовања у Нишу упућен је позив пензионерима да се укључе у рад пензионерске организације уколико већ нису чланови, јер само јединствени и сложни могу да се изборе за бољи социјални статус најстарије популације у Србији.

Љ. Глоговац

ЗА СОЦИЈАЛНО УГРОЖЕНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ НОВОГ САДА

Бесплатно у бању о трошку града

Удружење пензионера града Новог Сада, уз финансијску помоћ Градске управе за социјалну и дечју заштиту, организовало је бесплатан седмодневни боравак у хотелу „Термал“ у бањи Врдник за новосадске пензионере који су у најтежој материјалној и социјалној ситуацији.

Градска управа за социјалну и дечју заштиту обезбедила је средства у износу од 2.800.000 динара за бесплатан опоравак 200 социјално најугроженијих пензионера са територије Новог Сада.

Момо Чолаковић, председник Удружења пензионера града Новог Сада, испраћајући прву групу у Врдник, истакао је да су организоване четири групе са по 50 пензионера које ће се преко овог програма сваких недељу дана смењивати у „Термалу“.

– Захваљујем градоначелнику Милошу Вучевићу, као и Градској управи за социјалну и дечју заштиту, што су препознали активности нашег удружења и пензионера уопште и што су омогућили да се издвоји новац за бесплатан боравак пензионера у „Термалу“ – нагласио је Чолаковић.

Боравак новосадских пензионера у бањи Врдник реализоваће се до краја новембра.

Д. Кораћ

За успешније укључење у локалну заједницу

Удружење слепих Сремска Митровица почело је да реализује пројекат под називом „Имам руке – имам занат“, који финансира Министарство рада, запошљавања и социјалне политике Републике Србије. Циљна група су слепа и слабовида лица, чланови Удружења слепих, удружења „Рукотворине“, чији је циљ неговање старих заната Срема, али и остали становници локалне заједнице. Сврха пројекта је побољшање психосоцијалне рехабилитације слепих и слабовидих особа и њихова интеграција у заједницу, као и побољшање информисаности јавности о значају и важности инклузивних програма за особе са инвалидитетом.

Основна активност пројекта је организовање креативних радионица ткања на разбоју и продајних изложби готових радова. Радионице се одвијају у просторијама Удружења слепих, два пута недељно по три сата, у периоду од пет месеци.

Удружење слепих и „Рукотворине“ негују старе занате

Како кажу у овом удружењу, коришћењем метода групног рада кроз мешовите радионице слепих и слабовидих лица и осталих житеља локалне заједнице подстиче се међусобно дружење корисника, активније коришћење слободног времена, излазак из куће и неминован контакт са другима, што све утиче на стицање самопоуздања, социјалну рехабилитацију и интеграцију у друштво.

Удружење слепих Сремска Митровица, у сарадњи са ХУ „Пријатељи“, од 1. августа укључило се и у пројекат јавних радова који финансира НСЗ и локална самоуправа.

Обезбеђен је посао за два члана ове организације на период од пет месеци. Они су ангажовани на прикупљању података за израду социјалних карти слепих и слабовидих лица са подручја града Сремске Митровице и општине Шид.

Мирјана Теодоровић

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ПАРАЋИН

Основали Економски центар

У параћинској општини живи око 15.000 пензионера, а њих скоро 5.000 су чланови Удружења пензионера. Због ниских примања чланарину која на годишњем нивоу износи свега 720 динара плаћа њих 2.000.

– Ранијих година било их је више са плаћеном чланарином, али због тешке економске ситуације број оних који измирују своје обавезе према удружењу из године у годину се смањује – каже председник Данило Стојановић и додаје да су пензионерска примања веома мала, те због тога имају разумевање за њих.

Без обзира на то Удружење својим члановима помаже у набавци огрева и намирница по повољнијим ценама и условима него што су у трговинама, али су отишли и корак даље и основали Економски центар. Сви нормативни акти су готови, каже Стојановић, и он ће ових дана почети са радом, а осигуране су и просторије за раднике.

Центар ће радити самостално и обављаће све активности из економско-социјалне сфере за најугроженије пензионере. Циљ је да се првенствено снабдевају чланови Удружења, али и остали пензионери по што повољнијим ценама. Запослени у Центру ће у почетку радити без накнаде.

П. Б. Илић

СВРЉИГ

Почели јавни радови

Планирана средства за запошљавање у износу од 2.844.000 динара општина Сврљиг определила је за јавне радове. Већ су 24 незапослена лица, углавном са средњим образовањем, ангажована на пословима помоћи старим и изнемоглим особама, на сређивању саобраћајница и уређењу градских површина. Упослени су на три месеца и за то време послодавци ће им исплаћивати зараду и доприносе у зависности од њихове квалификације. Потребне за радницима оваквих профила исказали су Центар за социјални рад општине Сврљиг, Дом здравља, ЈКСП „Сврљиг“ и Дирекција за изградњу Сврљига.

Иначе, да подсетимо да је према споразуму између локалне самоуправе и Националне службе за запошљавање, општина Сврљиг рачунала и на додатна средства за стручну праксу, samozapošljavanje и јавне радове. НСЗ је била у обавези да издвоји 8.574.000 динара, али су после ребаланса републичког буџета средства смањена на штету програма запошљавања у малим срединама, па је и Сврљиг остао ускраћен за ову помоћ Републике. Издвојена средства локалне самоуправе отишла су само за јавне радове.

С. Ђорђевић

Посни мени

Ролат од паленте са поврћем

Састојци: 300 г паленте, 150 г листова спанаћа, мала зелена тиквица, паковање смрзнутог поврћа, жута паприка, мало босиљка, рузмарина, першуна, влашца, со, бибер, вегета.

Начин припреме: спанаћ кратко бланширати, процедити и папирним убрусом просушити. Смрзнуто поврће обарити и оцедити. Тиквицу и паприку исецкати на ситне коцкице. Паленту скувати према упутству, да не буде претврда. Пред крај кувања додати ситно сецкан босиљак, рузмарин, першун, влашца, со, бибер и мало вегете. На радну површину ставити папир за печење и на њему обликовати паленту (најбоље влажним рукама) правоугаоног облика око 1 цм дебљине. Оставити да се мало прохлади а затим на њу поређати листове спанаћа и остало поврће. Уз помоћ кухињског папира лагано увити у ролат. Прекрити је истим папиром и мало учврстити. Оставити тако да се потпуно охлади. Скинути папир и сећи на колотове.

Напомена: ако палента приликом увијања у ролат испуца, премазати ролат посним мајонезом и посути ренданим посним качкаваљем.

Сарма од кеља

Састојци: главица кеља, 3 кромпира, 4 шаргарепе, 150 г пиринча, шољица куваног парадајза, 2 главице лука, мањи празилук, со, бибер, вегета, уље, кашичица алеве паприке, лист першуна, кашика брашна или густина.

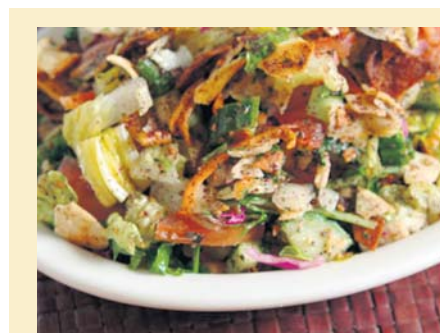
Начин припреме: кељ раздвојити на листове, исећи бели задебљани део. Лист бланширати и затим спуштати у хладну воду. На мало уља издинстати ситно сецкани лук и празилук. Кромпир и шаргарепу очистити, па изрендати и додати луку. Кратко динстати подливено са мало воде. Пиринач обарити, оцедити и додати маси. Ставити и сецкани першун, со, бибер, вегету, алеву паприку. Овим филовати листове кеља. Сарму од кеља ређати у шерпу. У млевени парадајз додати кашику брашна, умутити да нема грудвица, тиме прелити кељ и кувати.

Торта са соком наранџе

Састојци: 3 чаше (од киселог млека) шећера, 6 чаша брашна, чаша џема од кајсија, 6 кашика уља, 2 кашичице соде бикарбоне, 4 пудинга од ваниле, 2 посна маргарина, 450 г прах шећера, 3 ванил шећера, 150 г беле посне чоколаде, 2 л газираног сока од наранџе.

Начин припреме. Фил: у 1,4 л сока скувати пудинг. У охлађено додати маргарин, ванил шећер и шећер у праху и добро умутити. Све остале састојке сјединити и умутити миксером. Од те масе испећи три коре у четвртастом плеху. Коре нафиловати. Одозго посути ренданом белом чоколадом.

Салата од туњевине

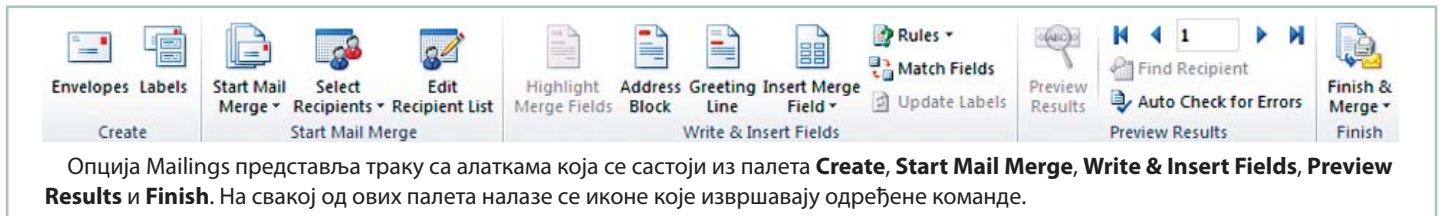
Састојци: паковање ситнијих макарона, 2 конзерве туњевине, мала конзерва црвеног пасуља, главица црног лука, лист першуна, лимун, со, бибер, маслиново уље.

Начин припреме: макароне обарити у сланој води, процедити. Ставити у чинију за салату, прелити са мало маслиновог уља. Додати туњевину, пасуљ из конзерве, ситно сецкан лук и першунов лист, сок од лимуна, со и бибер.

Припремила:
Софија Доминиковић

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Основни Office Toolbar (23)

Опција Mailings представља траку са алаткама која се састоји из палета **Create**, **Start Mail Merge**, **Write & Insert Fields**, **Preview Results** и **Finish**. На свакој од ових палета налазе се иконе које извршавају одређене команде.

Опција Mailings

Користимо је за креирање типских писама, штампање адреса на ковертама, израду текста на налепницама итд. Када желимо да пословним партнерима упутимо писмо типског садржаја, откуцамо га у Word-у, пребацујемо све податке који су потребни за писмо из базе података која може бити креирана у Word-у, Excel-у или Access-у. Такође, уколико желимо да пошаљемо позивнице, откуцамо њихов садржај у Word-у, а адресе на коверте убацимо директно из базе података креиране у Word-у, Excel-у или Access-у.

Палета Create

Састоји се из следећих икона:

Икона	Име	Користи се за:
	Envelopes	креирање и штампање коверте;
	Labels	креирање и штампање налепнице.

Палета Start Mail Merge

Користимо је за слање података из одређене базе на више адреса. Састоји се из следећих икона:

Икона	Име	Користи се за:
	Start Mail Merge	креирање форме писма које намеравамо да штапамо или пошаљемо мејлом на више адреса. Можемо да убацимо поља као што су име или адреса које ће Word аутоматски заменити подацима из базе или листе контаката за свако наведено име или адресу;
	Select Recipients	избор особа из целе листе којима намеравамо да пошаљемо писмо;
	Edit Recipient List	унос промена у активну листу прималаца и избора ко ће примити писмо (листу можемо сортирати, филтрирати итд.)

Палета Write & Insert Fields

Ова и следеће иконе раде само када постоји активна листа. Састоји се из следећих икона:

Икона	Име	Користи се за:
	Highlight Merge Fields	маркирање поља у којима мењамо податке за сваког наредног прималоца ради лакшег праћења вишеструке штампе;
	Address Block	форматирање и локацију података који ће се појавити у адреси на писму;
	Greeting Line	додавање поздравне поруке Dear sir, Поштовани (уносимо је сами);
	Insert Merge Field	избор поља која ће се прикључити адреси;
	Rules	одређивање правила по којима ће се штапати;
	Match Fields	обележавање еквивалентних поља (поља која се другачије називају, а имају исти садржај);

Update Labels

примену распореда, садржаја и формата поља прве налепнице на све остале.

Палета Preview Results

Састоји се из следећих икона:

Икона	Име
	Preview Results
	Go to Record

Користи се за:

преглед имена и презимена из целе листе прималаца;
 прелазак на одређени податак у листи прималаца (Previous Record – претходни податак или Next Record – следећи податак);
 проналажење одређеног податка из листе прималаца (у пољу Find what укацамо кога тражимо, а у пољу In field бирамо из које категорије – име, презиме...);
 одређивање како да се понашамо са грешкама које су се десиле при комплетирању вишеструког слања поште.

Find Recipient

Auto Check for Errors

Палета Finish

Користимо је за комплетирање вишеструке штампе кликом на икону Finish & Merge.

Израда коверте

Уколико желимо да креирамо једну коверту, поступак је:

1. кликнемо на икону **Envelopes**;
2. у пољу **Delivery address** куцамо име, презиме и адресу особе којој желимо да пошаљемо писмо (уколико адреса већ постоји у програму Outlook, кликнемо на стрелицу поред дугмета **Insert Address**, пронађемо жељено име и кликнемо на њега);
3. у пољу **Return address** куцамо име, презиме и адресу пошиљаоца писма;
4. кликом на дугме **Options** или поље **Preview** бирамо:
 - а) **Delivery address** – позицију примаоца поште на коверти (**From left и From top**), као и формат слова којим ће бити исписана (**Font**);
 - б) **Return address** – позицију пошиљаоца поште на коверти (**From left и From top**), као и формат слова којим ће бити исписана (**Font**);
5. када кликнемо на дугме **Options**, па на картицу **Printing options** или поље **Feed**, бирамо на који начин желимо да убацимо коверат у штампач;
6. кликнемо на дугме **OK**;
7. када кликнемо на дугме **Add to Document**, коверти додајемо текст документа који треба да откуцамо;
8. кликом на дугме **Print** штапамо коверту.

Предраг Јовановић

Наставиће се

СВЕЧАНА СЕДНИЦА СКУПШТИНЕ УДРУЖЕЊА ПЕНЗИОНЕРА РУМА

Обележена три јубилеја

Општинско удружење пензионера Рума, основано још давне 1946. године, одржало је 25. октобра Свечану седницу Скупштине. Повод за окупљање око 100 пензионера из општине Рума и бројних

ци општинских удружења пензионера из Срема, као и челници локалне самоуправе – Драган Кардаш, заменик председника општине, Васев Крум, помоћник председника општине, и чланови Општинског већа, Ми-

пслу. Бабић је најавио да ће Шаховска секција учествовати на три шаховска турнира у склопу обележавања поменутих датума, и похвалио је допринос Актива жена у припреми Свечане седнице Скупштине, јер су од својих средстава припремиле послужење.

Драган Кардаш је изјавио да су општинске власти Руме у протеклим и у овој години издвојиле значајна финансијска средства за рад пензионерских удружења и организација на општини, с циљем да њихови чланови и остали пензионери што квалитетније и боље проведу живот у старости. Установљено је чак и место помоћника председника општине задуженог за ту област. Уз најаву да ће и убудуће наставити са финансијском подршком пензионерима, Кардаш је рекао да креће исплата из општинске касе прве рате једнократне помоћи од 4.000 динара (укупан износ помоћи је 16.000 динара) за 947 румских пензионера који примају пензију у распону од 15.000 до 18.000 динара. Из општинског буџета је за ову намену обезбеђено 3.792.000 динара.

Милан Ненадић је истакао да је помоћ коју пензионери добијају у разним видовима од локалних органа власти драгоцене, јер они данас веома тешко живе. И Савез, рекао је Ненадић, у складу са својим могућностима, често пружа финансијску подршку чланицама – општинским организацијама пензионера, како би могле да функционишу и помажу своје чланство.

Мирослав Мектеровић

Петар Бабић (стоји)
честита јубилеје присутнима

гостију и сарадника било је истовремено обележавање три јубилеја – годишњице усељења у нове просторије, Дана пензионера и Дана ослобођења Руме.

Свечаности су присуствовали и Милан Ненадић, председник Савеза пензионера Војводине, Мирко Стојсављевић, председник ОУ инвалида рада Рума, представни-

рослав Беретић и Милан Буђановац, који су тако још једном потврдили изузетно добру сарадњу са најстаријим суграђанима.

Петар Бабић, председник Удружења пензионера Рума, подсетио је на значајније успехе овог удружења на поправљању положаја пензионера, а посебно је истакао значајну помоћ локалне самоуправе у том

БЕЛА ЦРКВА

Спортски сусрети јужног Баната

Општинска организација пензионера Бела Црква средином октобра била је домаћин спортских сусрета пензионера јужног Баната, који су се такмичили у шаху, пикаду и пуцању пенала. По традицији, ови сусрети се већ петнаестак година одржавају два пута годишње, у пролеће и јесен, а домаћин је увек нека друга општинска организација пензионера овог округа.

У надметању су овога пута, поред домаћина, учествовали пензионери из Вршца, Ковина, Алибунара, Ковачице, Опова, Панчева и Пландишта. У шаху

је најбоља била екипа Вршца, у пикаду су победили гости из Ковачице, а у пуцању пенала екипа Ковина. У генералном пласману прво место екипно је освојила општинска организација пензионера Вршца.

По завршетку такмичења и проглашењу победника, свим екипама на учешћу је захвалио председник СО Бела Црква, Ненад Живановић, а награде и пехаре уручила је председница удружења пензионера, Анђелија Стошић. Дружење се наставило уз ручак, музику и весеље.

У. П.

Посета вршњака из Темишвара

Шездесетак чланова Асоцијације пензионера и старих из округа Темишвар 12. октобра стигло је у узвратну посету вршњацима из кикиндског удружења пензионера. Тог дана се у Кикинди одржавао централни део традиционалне туристичке манифестације Дани лудаје, па је гостима из Румуније пружена прилика да наступе у програму приређеном у част бундеве. У полусатном представљању извели су и неколико песама на српском језику и побрали аплаузе посетилаца. Успешан наступ на

Данима лудаје имали су и њихови домаћини из Културно-уметничког друштва „Сунчана јесен“.

Темишварски ветерани посетили су и Народни музеј у Кикинди, где су, уз филм о мамутима, погледали сачуване остатке мамутице Кике и њену реплику, али су са занимањем разгледали и богату колекцију дечјих играчака.

Обишли су и православну цркву Свети Никола, а слободно време су искористили да се упознају и са другим културно-историјским знаменитостима овог града. Дружење се наставило у

Наступ румунског хора на „Данима лудаје“

Дому пензионера, где су председници двеју организација – Велизар Силвестер, у име домаће, и Влад Нику, у име гостију, разменили здравице и поклоне.

Оваквим дочеком Кикинђани су се достојно одужили за гостопримство које им је маја ове године указано у Темишвару, када су, у част тамошње прославе Дана Европе, посетили Румунију. Тада је и 58 пензионера из кикиндске општине добило прилику да учествује у овим свечаностима. Наравно, колеге из Темишвара и Кикинде договорили су и нова дружења и будуће заједничке активности.

Сава Завишић

БАЛКАНСКИ ФЕСТИВАЛ ХУМОРА И САТИРЕ У НИШУ

Награђени карикатуристи – победници конкурса

У Нишу су уручена признања победницима Међународног конкурса карикатура на тему „Цар Константин Велики и Милански едикт“, на коме су учествовала 53 аутора из 19 земаља. Конкурс су поводом 17 векова Миланског едикта организовали Покрет трећег доба из Ниша и Секција сатиричара Удружења књижевника Србије.

Гран при конкурса освојио је Горан Ђеличанин из Варварина, а пет равноправних диплома добили су Владимир Казниевски из

Украјине, Роберт Кастиљо Родригез са Кубе, Лука Лагатор из Црне Горе и Валентина Мартиновић и Снежана Чомор из Србије.

Изложба изабраних карикатура са конкурса, представљање каталога и уручење признања одржани су у Регионалном центру за образовање у Нишу, где је одржан и Балкански фестивал хумора и сатире на коме су учествовали представници овог жанра из Србије – Драгутин Минић Карло, Славомир Васић, Александар Чотрић и Љубодраг Сто-

јановић, из Македоније – Васил Толевски, Ристо Филчевски и Миле Ђорђијоски, из Црне Горе – Саво Мартиновић, и из Бугарске – Ганчо Савов, Јордан Попов и Михаил Вешим.

Награде најуспешнијим учесницима Фестивала уручио је председник Покрета трећег доба Ниша, Милорад Стошић.

С. Јанковић

ПРИВИДНЕ И СТВАРНЕ ПРОМЕНЕ У ОДНОСИМА МЕЂУ ПОЛОВИМА

Полуге моћи у рукама жена

Питање равноправности поставља се на новим основама, јаз се смањује, али опстају разлике у важним животним сегментима, показује најновији извештај Светског економског форума

„Дошла нека мода да бакице више воле да се шврћкају по састанцима, него да буду са унуцима и уживају у пензији”, гласио је један од коментара на сајту београдског дневног листа поводом вести да ће на чело америчке централне банке, Федералних

кан као преседан и унеколико је представљао одговор на њену упорну критику мушке доминације у мултинационалним банкама коју је означавала и као кривца за глобалну кризу 2008. године.

Како год, полуге монетарне моћи света прелазе, по свему су-

Додуше, првопласирани Исланд, заједно са три скандинавска прекоморска суседа који следе – Финском, Норвешком и Шведском, управо то демантује, јер све су то земље где висок степен развијености и демократских слобода чини подразумевајућом и равноправност између жена и мушкараца.

Али, једна пребогата Немачка није чак ни међу првих десет, већ је четрнаеста, а Сједињене Државе су 23. Русија, која се у време Совјетског Савеза дичила оства-

гирање утицаја је висок скор у погледу учешћа жена у политичком животу, где се иначе разлике у највећој мери испољавају. Изузетан напредак бележе и Филипини, пети у свету и најбољи у Азији, што је заслуга, како се наводи, опсежних захвата у домену економског статуса, здравствене заштите и доступности образовања.

На крају листе је Јемен који остаје у свим тачкама. Поготово је поражавајући биланс у образовању и здравству, смртност породиља је и даље недопустиво висока, а трећина девојчица од шест до четрнаест година не иде у школу.

Ипак, после свега највише пада у очи чињеница да је потпуна равноправност и даље далеки циљ чак и тамо где су резултати импресивни, па и на Исланду који је први већ пет година заредом. Укратко, и тамо где је 2010. године донет пропис да у компанијама са више од 50 запослених на бар две петине руководећих места морају да

Џенет Јелен

резерви, почетком идуће године први пут у стогодишњој историји ове институције ступити једна жена, 67-годишња Џенет Јелен.

Ситне грађе и сведеног стила, Јеленова изгледом одиста најмање асоцира на неког ко је каријеру провео у „кавезу са лавовима”, како се посао у врховима америчких финансија најчешће доживљава у јавности, а сада ће постати „најмоћнија жена на планети”, што би било још једно типично гледање.

Њено именовање од стране председника Барака Обаме није, међутим, представљало изненађење у стручним круговима, с обзиром на досадашња задужења и репутацију бриљантног економисте, а посебно обрадована била је њена пријатељица, Францускиња Кристин Лагард, генерална директорка Међународног монетарног фонда.

Са својих 57 година Лагардова је избегла да буде названа „бакицом”, у домовини је популарна као некадашња успешна министарка, али је њен избор за руководећу позицију у ММФ-у ипак доче-

дећи, у руке жена, а ако се подсетимо да европски ауторитет, без премца, припада немачкој канцеларки Ангели Меркел, закључак ће бити један једини, и исправан, а опет далеко од реалности.

Истинитију слику од представе о томе да „жене владају”, створене на примерима појединачних постигнућа и успеха, пружају годишњи извештаји Светског економског форума о (не)једнакости међу половима. Најновији рапорт, за 2013, објављен је крајем октобра, са резултатима и оценама стања у 136 земаља и збирном констатацијом: јаз се смањује. Приметно, али недовољно, била би неопходна пратећа напомена.

Равноправност се данас посматра на новим основама и у свим димензијама. У обзир су узета четири кључна критеријума – економска једнакост, политичко учешће, образовање, здравље, а занимљиво је да економски, идеолошки или демократски профил неке земље не одређују нужно и ниво равноправности.

Кристин Лагард

реном равноправношћу, јер су жене биле у пуној мери радно ангажоване и заузиле важне функције, сада је 61. пошто су и критеријуми слојевитији.

Изненађујуће је за Француску да је тек 45. и слабије је рангирана од нас. Србија је, наимае, са 42. местом остварила најбољи пласман у региону, напредујући за осам степеника од претходног мерења и налази се испред Хрватске (49), Македоније (57), Румуније (70), Мађарске (87), док је Албанија при крају листе као 108.

С друге стране, мала и сиромашна Никарагва је десета, што је најбољи резултат и у Северној и Јужној Америци, а на овакво ран-

буду жене, постоји неједнакост у платама. Жене у просеку заостају за колегама за 10 одсто.

У Великој Британији ситуација је још гора. Мада су последњих година зараде менаџерки расле брже него код мушкараца, разлика је и даље драстична. Према подацима које је објавио лондонски „Гардијан”, раскорак износи у просеку више од десет хиљада фунти. Ако би темпо остао непромењен, жене би могле да очекују да ће канцеларијске супарнице сустићи тек за сто година, тачније 2109, како су педантно израчунали стручњаци британског Института за сертификацију менаџера.

Д. Драгић

Роботи за дружење

Кажу да је Јапан у демографском погледу данас оно што ће други бити сутра: нација старих. Сада већ сваки четврти Јапанац има 65 година или више, у том добу ће до 2025. бити сваки трећи, док ће средином века у категорији пензионера бити 40 одсто становника.

Влада у Токију тренутно је, међутим, највише забринута због чињенице да ће у следећих десет година број старих порастати за седам милиона. Пошто се здраво хране (из мора једу све осим подморница, каже један духовити опис), Јапанци данас и најдуже живе: очекивани животни век је 82 године за жене и 79 за мушкарце, при чему имају и највише стогодишњака на свету. За бригу о старима било би потребно око два милиона нових стручних професионалаца за негу којих ни данас нема довољно.

Пошто проблем не може да се отклони увозом те радне снаге – Јапан годишње издаје само 50.000 радних виза, и то само за специјалне професије, пошто је друштво традиционално осетљиво на прилив странаца – решење за растући проблем потражено је у технологији. У „роботима за дружење“ – машинама које старима помажу да се крећу (да оду то тоалета), прате оне заборавне који знају да одлутају, али и производе позитиван психолошки ефекат тиме што могу да воде једноставне разговоре о време-

ну, на пример, као и да реагују на похвале или покуде. Неке од тих робота описују као способне да насмеју и оне најдепресивније.

Влада премијера Шинза Абеа, који је то по други пут постао у децембру прошле године, међународни публицитет највише добија због свог економског програма којим настоји да националну економију покрене из већ дводеценијске летаргије (популарно име му је „абеномија“), у буџету за текућу фискалну годину (која се тамо разликује од календарске) има ставку од 2,39 милијарди

Машине које старима помажу да се крећу, па чак могу да воде и једноставне разговоре, у центру су пажње јапанске индустрије

јена (17,24 милиона евра) за субвенционисање ових робота за негу.

Министарство за трговину и индустрију – МИТИ, познато као архитекта својевременог „јапанског чуда“, са своје стране је одабрало 24 компаније које ће да производе јефтине „пријатеље старих“, по цени од између 750 и 1.500 евра. Они су већ ушли у домове за старе и, како у репортажи о овој теми пише дневник „Џепен тајмс“, прихваћени су много лакше него што се очекивало.

Јапанци су били међу првима који су увели роботе у индустријску производњу, а

њихове вештине да произведу добре електронске уређаје, комбиноване са прецизном механиком и вештачком интелигенцијом, сада им омогућавају да направе аутомате и за послове неге које су донедавно обављали искључиво људи.

Засад највећи комерцијални успех постиже један скроман модел у облику играчке: младунче морске фоке у природној величини од плиша, које је, са осетљивим сензорима и моћним чиповима, у стању да имитира живо биће и старима, нарочито женама, разведри дан. „Паро“, како је назван, намењен је такозваној емоционалној нези – уклањању осећаја усамљености, а у Гинисовој књизи рекорда је наведен као најсвестранији терапеутски робот.

Мањак особља за негу изнудио је још нека решења: у току су експерименти са много сложенијим „амбулантним“ роботима за разне функције, од подизања и премештања пацијентата до њиховог медицинског надзора.

То нису „хуманоиди“ какви се виђају у научно-фантастичним филмовима, већ сложене машине које једноставно олакшавају обављање неких потреба старим људима у околностима када за то нема довољно професионалних људских руку.

У Јапану се очекује да ће до 2018. понуда робота за негу знатно порастати, уз пад њихових цена, тако да ће

моћи да их приушти већина оних којима су потребни. „Настојимо да свака кућа има бар по једног“, изјавио је за „Џепен тајмс“ Акифуми Киташима, заменик директора компаније МЕТИ која учествује у овом пројекту.

Влада ће дотле дефинисати и индустријске и безбедносне стандарде за ове машине.

Сви су, наравно, свесни да људски контакт и топлина коју он доноси никад не може да буде замењен неком машином, али кад тога нема, добродошло је све што живот у позном добу може да олакша, па макар то били и роботи.

М. Бекин

ДРУГИ ФЕСТИВАЛ АМАТЕРА ТРЕЋЕГ ДОБА У ЗАЈЕЧАРУ

„Сунчана јесен 2013” окупила ветеране

ка је уживала у разноврсним наступима, а највише аплауза побрала су солисти Десанка Станковић и Вера Димитријевић, дует Мирјана Петковић – Тиосав Ћирић и женска певачка група КУД „Младост”.

У категорији инструменталиста најбољи је био фрулаш Милан Пајкић, а од фолклориста мешовита фолклорна група КУД „Пензионер” из Зајечара.

На традиционалном наградном литерарном конкурс „Мој деда пензионер” од три награђена рада чак два су из ОШ „Десанка Максимовић” – награђене су Милица Тошић и Милица Ђорев (ментор Селена Аврамовић), као и Борис Ранчев из ОШ „Љубица Радосављевић Нада”.

Поред културно-уметничког програма, током месеца посвећеног старијима у Клубу пензионера у Дому културе „Котлујевац” организован је Октобарски шаховски турнир. На овом турниру награде су припале пензионерима из Месне организације Котлујевац, Стојану Станојевићу Кешу и Чаславу Ђорђевићу, а једна од награда је припала члану МОП-а МЗ Карађорђевог венац, Ђорђу Нинићу.

Мирко Славковић

У сали Дома културе „Котлујевац” у Зајечару одржан је Други фестивал аматера трећег доба „Сунчана јесен 2013”, који је окупио више од стотину аматера из Звездана, Великог Извора и Зајечара.

Једноипочасовни културно-уметнички програм отворили су здравичар Тиосав Ћирић и Зоран Михајловић пригодним речима о Међународном дану старих и месецу солидарности са старијим особама. Публи-

БЛАЦЕ: ПРОМОЦИЈА БРАКА И ЗАЈЕДНИЧКОГ ЖИВОТА

Златна свадба шести пут

Настављајући традицију, локална самоуправа топличке општине Блаце и Културни центар „Драинац” и ове године су организовали манифестацију Златна свадба за парове који су пре пола века изговорили судбоносно да.

– Од 170 бракова склопљених 1963. године срећне дане и даље проводи заједно 45 „златних” супружника. На овогодишњој Златној свадби било је 25 парова који су дошли да обележе леп јубилеј – каже директор Културног центра „Драинац”, Слободан Симић, захваљујући чијем залагању је, између осталих, Блаце сачувало ову јединствену манифестацију.

Ова окупљања иначе имају за циљ промоцију брака и

заједничког живота, што међу младима данас све теже функционише.

У име парова који су прославили пола века, како се чуло

углавном срећног брака, захвалила је професорка Бисерка Ђорђевић, која је говорила о институцији брака и позвала младе да прихвате са пуно

љубави брачну заједницу као основу сваког друштва.

– Пре 50 година стање у држави није било ни лако ни једноставно. Владала је и немаштина, али свадби је било напретек. Љубав и жеља да се оснује породица били су од пресудног значаја. Може и данас тако – закључила је Бисерка Ђорђевић.

У општини Блаце данас се склапа све мање бракова. На овај корак једва да се одлучи једна трећина младих у односу на број од пре пола века. То је поражавајући податак, а број становника и рођене деце је све мањи.

Пре пола века овде је било више од 27.000 становника, а данас их има упола мање.

Ж. Димкић

Љиљана Лукић, керамика

Светозар Радоњић Рас, „Јутро на мору“

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА СТАРИ ГРАД ПОВЕЗУЈЕ УМЕТНИКЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

Интернет изложбе

Удружење пензионера београдске општине Стари град истиче се не само бројним активностима,

већ и покретањем нових акција које обogaћују и оплемењују живот у трећем добу. Најновија идеја, која је већ реализована, јесте да заинтересовани пензионери могу на сајту удружења изложити фотографије својих уметничких радова. Процедура је једноставна, аутори треба само да уредништву веб сајта доставе фотографије својих дела, лично у Удружење пензионера општине Стари град, или на адресу Краља Петра бр. 54, Београд. Сви заинтересовани

сениори своје радове могу послати и мејлом на адресу urednistvo@upsbeograd.rs. Намера пројекта, како кажу у овом удружењу, јесте да се аутори бројних уметничких дела повежу и међусобно сарађују, као и да се успостави што боља сарадња пензионерских удружења широм Србије како би се организовале заједничке књижевне вечери и промоције, ликовне колоније и друге активности на пољу уметности. Циљ је, наравно, и подстицање стваралаштва и креативног духа припадника трећег доба.

Уз фотографије, пензионери треба да до-

ставе и податке о свом делу. Ако је реч о уметничкој фотографији, потребно је навести њен назив, име и презиме аутора и контакт телефон, мејл, место и пуно име удружења пензионера. За сликарско дело треба доставити назив слике, технику (уље на платну, акварел и др.), димензије слике, име и презиме аутора и назив удружења чији је члан. Слично је и за књижевно дело јер аутор треба да наведе насловну страну књиге, име и презиме, мејл, место и адресу свог удружења. Могу се доставити и фотографије неких других уметничких дела поред којих такође треба навести њихове карактеристике и податке о аутору.

Ј. Оцић

43. РОЂЕНДАН РАДИО „СРЕМА“

Славили некадашњи радници

Директори, новинари, водитељи, тонски реализатори и административни радници обележили су 27. октобра 43. годину рада румског Радио „Срема“. Ништа не би било необично да ову и неколико претходних годишњица у „овој постави“ не обележавају само бивши радници, далеко од просторија у којима се припремао и емитовао програм.

Слављеници су се сећали заједничког рада и колега којих више нема, а са задовољством су препричавали и анегдоте везане за програм. Слављу је присуствовао и некадашњи директор Ђорђе Суботић, који данас живи у Новом Саду.

– Поред сусрета са драгим људима, то су и подсећања на времена када је већини било важно да се програм и техника унапређују. Радио „Срем“ је пре 30 година био локални, али никада провинцијални, од тема које је покретао, музике коју је емитовао до техничке реализације програма. О томе сведоче многе награде на разним такмичењима – новинарима, уредницима, музичким сарадницима и тонским реализаторима. Потврда доброг програма била је и велика слушаност. Радио „Срем“ је у то време послужило као модел ефикасне и добре радио-станице општинама у окружењу, које су имале наме-

ру да оснују своје. Сада постоји само носталгија за временом када се радило сложено и када је тај рад давао резултате – рекао је Суботић за наше новине.

Зорица Маричић је радила у администрацији и прва је пензионерка Радио „Срема“. Увек је била насмејана и омиљена међу колегама.

– Здравље ми није најсјајније, али то није разлог да не дођем и видим се са људима са којима сам провела радни век. Наши сусрети

ме учине срећном и утичу да заборавим на болест – каже Зорица.

Некадашњи радници Радио „Срема“ растали су се после вишесативног дружења уз договор да ће се и следеће године окупити 27. октобра.

Румски Радио „Срем“ постао је регионална станица пре приватизације 2007. године. Данас тамо раде два од оних радника који су се затекли у моменту приватизације. А било их је више од двадесет.

Д. Р.

РЕКОВАЦ

Симултанка поводом Дана ослобођења

У обележавању Дана ослобођења Левча, 17. октобра, учествовао је и велемајстор Ненад Ристић из Смедеревске Паланке, који је у просторијама ОШ „Светозар Марковић“ одиграо симултанку на 20 шаховских табли.

Ристић је пореклом из Левча, из познате породице, а и сам је био омладински и сениорски првак Југославије.

Деведесетоминутна симултанка одиграна је уз велики број посматрача, а ради популаризације ове древне игре, 12 играча су били ученици а осталих осам – сениори.

Велемајстора је победио само Милић Јовановић из Драгова, који је ове године победио на отвореном првенству Левча, а ремизирао је са Живомиром – Жофом Рашићем из Течића, одборником СО Рековац.

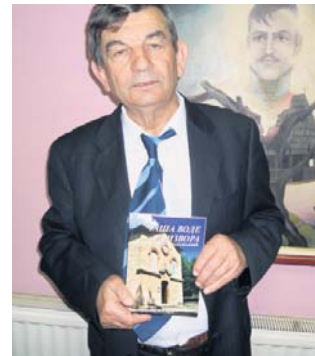
Б. Р. Ј.

ВЕЛИКА ПЛАНА

Чаша воде са извора

Седамдесетогодишњем пензионеру Миодрагу – Мики Милосављевићу из Велике Плана недавно је објављена прва збирка песама под називом „Чаша воде са извора“. И не би било ништа чудно да Милосављевић није почео да пише песме у позним годинама, не тако давне 2008. Тада је имао 65 година, а песме су почеле да се нижу као на траци. Он не пише поезију већ, како сам каже, саставља песмице. У његовим песмама одзивају звона детињства, лет пчела, мирис багрема, сва чуда неимарства, са препоруком да се обожавамо и умножавамо како бисмо трајали, рекао је о збирци песама „Чаша воде са извора“, Милорад Митровић Моравски, песник из Велике Плана. Збирка је добро прихваћена код љубитеља писане речи и брзо је планула на самој промоцији.

Сл. К.

ЗРЕЊАНИН

Излет за памћење

У оквиру манифестације „Сунчана јесен живота“ организован је једнодневни излет за активисте који по месним организацијама вредно учествују у раду зрењанинског Црвеног крста.

– Рано ујутру већ смо били на новом ТВ торњу на Авали, да бисмо у одређено време, према плану, могли да стигнемо у

краљевски комплекс на Дедињу – истиче Александра Танасијевић из Градске организације Црвеног крста.

Гости са Бегеја су најпре прошетали по велелепом парку који окружује Краљевски и Бели двор, а онда су имали прилику да се сретну и разговарају са престолонаследником Александром II Карађорђевићем и принцем Катарином. Затим су разгледали краљевски комплекс, библиотеке, боравили у Плавом салону, видели прву биоскопску дворану у Србији, која је баш овде отворена. Престало време до повратка уживали су у шетњи Калемегданом.

Председница Градске организације зрењанинског Црвеног крста, др Соња Пушкарић Капелер, каже да је руководство и на овај начин желело да награди највредније активисте из месних организација „Доситеј Обрадовић“, Зелено поље, Ечка, Мужља и Багљаш.

И. П.

РУМА

Јесен у знаку руже

Бранка Лончаревић и Цвеја Петровић

Леп октобарски дан многи корисници Геронтолошког центра „Срем“ искористили су за садњу ружа у парку установе, а њима су се придружили запослени и гости.

Током акције „Јесен у знаку руже“ на зеленим површинама засађено је 350 биљака, тако да је улепшан парк којим становници Центра шетају, читају на клупама, друже се или само уживају у погледу.

Међу онима који су садили цвеће били су и Бранка Лончаревић и Цвеја Петровић,

који су се, како истичу, заволели у ГЦ „Срем“.

– То су руже наше љубави, које ћемо пазити и неговати – кажу Бранка и Цвеја.

Тога дана најмлађи румски тамбурашки оркестар „Плави чуперак“ одржао је концерт на отвореном, па је ужитак за кориснике, запослене и госте у Геронтолошком центру „Срем“ био потпун.

Д. Р.

ВРЊАЧКА БАЊА

Успешне уметничке секције

Према последњим подацима, у општини Врњачка Бања има око 6.000 пензионера. Две трећине њих су чланови удружења у оквиру којег успешно функционише 14 месних одбора. Удружење сваке године пензионерима обезбеђује огрев и намирнице, бесплатне правне савете, а у сарадњи са Домом здравља организује редовне контроле крвног притиска и нивоа шећера у крви.

Др Светолик Милекић

– Пензионери су заиста угрожени и ми покушавамо на разне начине да им олакшамо живот. Између осталог, дајемо позајмице у износу од 12.000 динара и ову могућност је од почетка године искористило око 1.500 пензионера. У оквиру нашег удружења успешно раде секција сликара и секција жена, ту су и шах клуб и клуб књижевника „Владета Вуковић“, чији чланови учествују на свим објављеним конкурсима и често су награђивани. Имамо добру сарадњу са свим удружењима у земљи, као и са Савезом пензионера Србије. Прикључили смо се организацији „Покрет трећег доба Србије“, а и даље ћемо помагати угроженим пензионерима, наравно у границама могућности – рекао је др Светолик Милекић, председник Удружења пензионера Врњачка Бања.

Д. И.

СВРЉИГ

Кроз Поморавље

Тридесет чланова Удружења пензионера општине Сврљиг упутило се 18. октобра на пут до Алексинца и Адровца, на централну приредбу „Пекарских дана“. На тој већ традиционалној манифестацији посвећеној хлебу и славском колачу своје погаче су излагале и чланице овог удружења, и за показани труд и наступ од организатора добиле захвалницу.

На путу кроз Поморавље сврљички пензионери посетили су и Горњи Адровац и Руску цркву, подигнуту 1903. у знак сећања на херојску борбу пуковника Рајевског у српско-турском рату. О овом догађају су говорили историчари, а излетници га још препричавају.

Путовања и нова сазнања су увек лепа и корисна. Ове године из Сврљига се путовало у Врњачку Бању, Сокобању, Димитровград и околину, а биће још излета, каже Топлица Ђорђевић, секретар Удружења пензионера ове општине. И о њима ће сведочити бројне фотографије и видео снимци, као чувари лепих успомена.

С. Ђ.

НОВИ САД

Дан Удружења новосадских пензионера

Удружење новосадских пензионера обележило је 26. октобра свој дан уз пригодну свечаност. Томислав Јаковљевић, председник Удружења, рекао је да оно траје већ 67 година и да ће се и убудуће бринути о интересима и потребама својих чланова. И даље ће их, између осталог, редовно снабдевати намирницама и огревом.

– Током ове године испоручили смо нашим пензионерима 12,5 тона смрзнутог поврћа, 2,8 тона свежег меса и сухомеснатих производа, 1,3 тоне производа од

теста, пола тоне рибе, 500 кубних метара огревног дрвета, а обезбедили смо и да наши чланови под повољнијим ценама набављају лекове – нагласио је Јаковљевић.

Скуп је поздравио и Милан Ненадић, председник Савеза пензионера Војводине, који је члановима удружења пожелео успешан рад и још много таквих прослава. Свечаност су улепшали и млади из фолклорног удружења „Велико коло“ из Ветерника, који су приказали сплет народних игара.

Д. К.

КРАГУЈЕВАЦ

Помоћ за „Мале пчелице“

Чланови Градског удружења пензионера Крагујевца сакупили су половну гардеробу и лекове за око 900 корисника локалног Завода за збрињавање одраслих „Мале пчелице“.

Ово је друга хуманитарна акција коју су крагујевачки пензионери, преко месних одбора свог удружења, организовали за кориснике овог завода. У Градском удружењу пензионера Крагујевац најављују нове хуманитарне активности јер се већ припремају за велику пролећну акцију, током које ће вишак гардеробе и обуће поклонити у хуманитарне сврхе.

М. С.

Здравствена едукација пензионера

Дугогодишњи сам члан Удружења пензионера општине Палилула, које већ неколико година, у сарадњи са Градском организацијом пензионера Београда, као носиоцем пројекта, организује скуп предавања под заједничким називом „Здравствена едукација и подстицање стваралачке активности старих лица“.

Једно такво предавање омогућено нам је 12. новембра ове године, тема је била „Уринарне болести код старих“, а предавачи врхунски стручњаци из ове области. Интересовање је било велико, иако су у току славе, заказани специјалистички прегледи на које се месецима чекало, ипак сала је била препуна. Немам речи хвале за сама предавања и предаваче, као и за одговоре на постављена питања. И код мене је присутан овај здравствени проблем, јер сам летос отпутовала на село са овог београдског усијаног асфалта и, наравно, на пла-

нини су вечери и ноћи доста хладније, а о томе нисам водила рачуна. Тако да ми је ово предавање било од великог значаја.

На основу досадашњег великог интересовања и одличног искуства са предавачима, мишљења сам да су ова предавања оправдана и врло корисна и да треба да их буде што више. На овом скупу биле су присутне и две фармацеуткиње које су нам урадиле контролу крвног притиска, контролу шећера у крви, давале разне стручне савете, представљале нове апарате и друга помагала.

Д. Жумић,
Карабурма, Београд

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

Некад и сад

Врела лета и хладне зиме

Првих деценија прошлог века континентална клима централне Европе преовлађивала је на целом Балкану, са локалним варијацијама. Температурне вредности показивале су утицај врућих лета и хладних зима. Између 1920. и 1930. године максималне и минималне температуре кретале су се између $-15,2$ и $37,5$ степени Целзијусове скале за Београд, а за Љубљану између $-15,7$ и 33 степена. Просек Загреба био је између -12 и 34 , а Сарајева $-15,8$ и 34 степена. Средња вредност у току те деценије износила је $11,7$ степени у Београду и Загребу, а $9,4$ у Љубљани, у Мостару $15,5$, Тузли $9,3$, Ужицу $10,5$ степени. Деценијски просек релативне влажности за Београд износио је $71,9$ процената, за Љубљану 81 , Сарајево 74 и Загреб 75 процената. Општи атмосферски услови показивали су да је Београд 1920–1930. године у просеку имао 135 кишних и 23 снежна дана. Поређења ради, Загреб је имао 151 кишни и 24 снежна дана, док је девет дана био обавијен маглом. Веће проблеме са временским приликама од Београда и Загреба имала је Љубљана са 162 кишна, 26 снежних и 126 магловитих дана.

(Југословенско друштво између два светска рата, Љубомир Петровић)

Михољско лето и у новембру

Најнижа дневна температура ваздуха у Србији у новембру 2012. године износила је $-6,9^{\circ}\text{C}$, а измерена је у Сјеници, 10. новембра. Према информацијама о агрометеоролошким условима, на територији Републике Србије период од 28. октобра до 3. новембра 2013. године био је обележен веома топлим и сувим временом. Максималне температуре ваздуха су биле изнад просека и у већини места кретале су се у интервалу од 20 до 28°C . Средње дневне температуре су се кретале од 10 у вишим пределима до 16°C у Банату и Бачкој. Одступања од ових температура била су од 6°C у сливу Јужне Мораве до $8,5^{\circ}\text{C}$ на северу Војводине.

Иначе, према народном веровању, након Михољдана (12. октобар) почиње период праве јесени, а наставак топлих дана у јесењем октобарском периоду назива се михољско лето.

Ј. О.

Породична пензија

? Мирослава Алексић, Бујановац: Корисник сам породичне пензије по смрти свог оца, на основу мог инвалидитета као слепо лице 100% из детињства. Интересује ме да ли имам право на новчану надокнаду за период од смрти оца 1997. године до остваривања права на породичну пензију, јер ми она по решењу припада од јуна 2011. године?

Одговор: Право на породичну пензију припада најраније од првог наредног дана после смрти осигураника или корисника пензије, ако се захтев за признавање права на породичну пензију поднесе у року од шест месеци по смрти корисника/осигураника. Ако се захтев за породичну пензију поднесе после овог рока,

право се може признати највише шест месеци уназад од поднетог захтева. Како је захтев за породичну пензију у Вашем случају поднет тек 5. 12. 2011. године, то Вам је Филијала Врање правилно признала право на породичну пензију од 5. 6. 2011. године, сагласно прописима из пензијског и инвалидског осигурања.

Право брачног друга професионалног војног лица на породичну пензију

? Мерима О., БиХ: Рођена сам 1959. године. Супруг ми је погинуо 1991. године, као официр ЈНА. У то време смо били у браку, без деце. Нисам у радном односу и до сада нисам подносила захтев за породичну пензију. Која су моја права и шта треба да поднесем од документације да бих остварила право на породичну пензију. Да ли морам да имам држављанство Републике Србије, јер сам држављанка БиХ?

Одговор: Према прописима из пензијског и инвалидског осигурања који су сада на снази, брачни друг професионалног војног лица које је погинуло за време дејстава право на породичну пензију стиче независно од година живота, под условом да није поново склопио брак. Породична пензија у овом случају одређује се у износу 100% од пензије која би припадала покојном професионалном војнику у часу његове смрти и

усклађена до дана признавања права на породичну пензију. Из овога произлази да Ви можете да поднесете захтев за породичну пензију, а под овим законским условима то право ће Вам и бити признато. Што се тиче држављанства, Законом о ПИО није прописано да брачни друг мора бити држављанин Републике Србије. Ако испуњава те наведене прописане услове, поднесите захтев за породичну пензију.

Регулисање пријаве на осигурање

? Добрила Павловић, Параћин: Плаћала сам 11 година пољопривредно осигурање. Рођена сам 1951. године. Када сам напунила године старости и потражила пензију, Управа прихода ме избацила и водила од 1. 1. 1997. године као преминулу, а да ја о томе нисам ништа ни знала ни проверавала. Молим да ми одговорите каква су моја права на пољопривредну пензију?

Одговор: Ви свакако имате довољно година живота за признавање права на старосну пензију. Међутим, да бисте испунили законске услове и у погледу стажа осигурања, неопходно би било да имате минимум 15 година пољопривредног ста-

жа, пошто се целог живота бавите пољопривредом. За почетак би требало да се обратите надлежној филијали Фонда ПИО ради регулисања пријаве на осигурање, јер Ви практично никада нисте престали да се бавите пољопривредом. Исто-

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

времено би Фонд ПИО требало да реши питање такозваног мировања пољопривредног стажа. Да бисте створили услове за признавање права, морали бисте да уплатите још најмање четири године стажа осигура-

ња, а остале године до Ваших 60 година живота можете да уплатите, али ако то не учините треба да budete спремни да ће Вам се од пензије на име неуплаћених доприноса одбијати 1/3 пензије.

Олакшице за војне инвалиде

? Ј. М., Доњи Милановац: Ја сам мирнодопски војни инвалид. Као инвалид V групе, са 70% неспособности и III степеном ортопедског додатка да ли имам право на умањење рачуна за струју, комуналије, регистрацију возила и друго?

Одговор: С обзиром на то да имате утврђен III степен телесног оштећења трајно, оно за шта можете да се обратите Фонду ПИО јесте за добијање царинских олакшица за увоз моторног возила, као и за олакшице приликом регистрације моторног возила. Ово су званични разлози због којих осигураници могу да се обрате Фонду да им се утврди степен телесног оштећења, о чему се

накнадно издаје потврда. За све остале олакшице морате се информисати код других надлежних органа који их евентуално прописују. Овде треба напоменути да је за добијање олакшица приликом регистрације возила потребно да се телесно оштећење односи на доње екстремитете у висини од најмање 60 одсто или да је утврђено телесно оштећење од 80 одсто или више.

Наставак исплате ренте

? Милован Павловић, Узовница: Радио сам у руднику до 1982. године када сам се разболео. Забрањили су ми даљи рад и утврдили професионално обољење због чега сам пензионисан 1983. године. Примао сам пензију и разлику до моје плате надзорника по судској пресуди све до 2006. године док рудник није продат. Од тада не примам разлику иако по закону имам право доживотно на ту разлику. Кома да се обратим за своја права и ко треба да ми плаћа и даље ову разлику од пензије до моје плате за место надзорника.

Одговор: Ваше питање не спада у област пензијског и инвалидског осигурања, али Ви сигурно поседујете документ, највероватније решење о обавези послодавца да Вам исплаћује ренту и до када. Променом власништва не би требало да се изгубе обавезе претходног посло-

давца, јер се поред власништва преносе и сва права и обавезе претходног послодавца. Поступак за наставак исплате ренте треба започети обраћањем садашњем власнику, па зависно од исхода, у случају неуспеха, обратите се надлежном суду за остваривање својих права.

Да ли сте знали ...

– да је према најновијем истраживању које се бави испитивањем квалитета

услуга авиопревозника, најбоља авиокомпанија на свету Singapore Airlines, за којом следе Singapore Airlines и Qatar Airways? Током десет месеци истраживања испитано је више од 17 милиона путника у 100 држава, а међу првих десет на листи су углавном компаније из Азије. Нема ниједног америчког авиопревозника а само један је европски – Turkish Airlines.

– да је холандска KLM најстарија светска авиокомпанија која и даље ради? Настала је

1919. под истим називом као и данас – Koninklijke Luchtvaart Maatschappij (Краљевска авиокомпанија). Сада је део Air France-KLM система, али је задржала свој препознатљив бренд – плаве авионе са стилизованом круном.

– да се обично прави неколико различитих листа највећих светских авиокомпанија јер постоји више начина да се измери величина једне компаније? Ипак, према већини параметара (броју превезених путника, броју прелетених километара, величини флоте), највећа авиокомпанија на свету је америчка Delta Air Lines.

– да је 21. октобра 1921. основан први „Српски аероклуб“, који 1924. године прераста у Краљевски аеро-

клуб Југославије „Наша крила“, на чију иницијативу се 17. јуна 1927. формира прва домаћа компанија „Аеро-пут“, као најстарија регионална и шеснаеста авиокомпанија у Европи? Двадесет година касније из ње је настала национална авиокомпанија „Југословенски аеротранспорт“.

– да је JAT важио за једну од најбезбеднијих компанија са само две несреће са смртним исходом у својој целокупној историји; да су JAT-

ове стјуардесе носиле униформе које су на изборима у Паризу побеђивале као најелегантније, а оброци који су путницима дељени током лета сматрани су толико бољим од осталих да је ова компанија 1967. радила кетеринг за „Ер Франс“?

Мозгалице

Добио сам потрес мозга. Страшна мисао пала ми је на памет.

Српски је светски језик. Кад псујемо свако нас разуме.

Кафана је моја друга кућа. У коју год да свратим дочека ме галама. И рачуни које морам да платим.

Мој покушај да се са њим нашалим уродио је плодом: једном сочном шљивом испод ока.

Наши криминалци не желе да заостају за колегама у иностранству. Озбиљно раде свој посао.

Кренули смо – знамо куда. Када ћемо стићи – видећемо. Како ћемо... – лако ћемо.

Да им брак не би био велики неспоразум, склопили су мали предбрачни договор.

Моја супруга има неке дивне особине, али прави и немогуће глупости. Када све сабере и одузме, оцена јој је – позитивна нула.

Ако већ дозвољавате којешта, души дозволите ширину, машти брзину, погледу дубину, будућности даљину.

Марко Челар

Дејан Папаковић

Укрупни тај ситниш

Чим укључиш разум, искључе те из свега.

Новац никада није довољно прљав да би од њега опрали руке.

Некад сам на земљи. Некада пала с Марса. Све у свему, налазим се у Сунчевом систему.

Гризем савест, да не би она мене.

Срећа да ми крче црева и заглушују буку у глави.

У овом нашем крем друштву сви намазани!

Док смо чекали право време, прошао нам рок трајања.

Ако сте изгубили образ, главу горе. Увек можете показати своје наличје!

Има наде за веру. Осим ако је не мењају за вечеру.

Јесте да нам је капитал мртав, ал' бар су нам паре опране.

Муке моје нико не зна. И ја се правим да их не познајем.

Дижем кредит да бесплатно школујем децу.

Позориште у мојој кући спада у нискобуџетна издања.

Деана Саиловић